

ERDÉLYI LAJOS

Utas. Ramaszetter Róbert
I., Disztér 2

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Oradea—Nagyvárad, Str. Reg. Carol 5.**
(volt Szilágyi Dezso-utca) — **Telefon 27**
Előfizetési árak: Belföldön: évi 800, félévre 400, negyedévre 200, egy hónap 70 lei.
Magyarországon: évi 60 P, félévre 30 P, negyedévre 15 P.
Külföldön: évi 1000, félévre 500, negyedévre 250, egy hónap 70 P.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

A kormány kiáltványa az ország népéhez

Bukarest. Saját tud. A kormány proklamációt intézett az országhoz, amely a következőket tartalmazza:

Nagy veszedelem leselkedik az országra: meg akarják kísérelni anarchiával, erőszakal való lerombolását. Rejtett kommunista szervezetek az állami rend erőszakos megváltoztatására törekcsenek. Tervük végrehajtására már meg is kezdődtek néhány vidéken a zavargások, s ugyanakkor más elemek, nem gondolván meg, hogy közvetve segédkezet nyújtanak a romboló akciónak, erőszakosságokra ragadtatják magukat, melyek kedvező légkört teremtenek az államrend felbontására.

A kormány, hogy gátat vessen ezeknek a rendellenességeknek, anélkül, hogy a végső intézkedésekhez folyamodnék, elnyerte a parlamenttől a felhatalmazást, hogy államrendet létesítsen, amit néhány helységben ki is hirdetett.

Az ostromállapot azonban nem adhat a békés lakosságnak aggodalomra okot,

mert az csak gát a lázítás útjára helyezve. Az ostromállapot célja, hogy lehetetlenné tegye azokat, akik felbujtanak, akik fellázítják a szenvedélyeket és szabadjára eresztik az erőszakosságokat, hogy megsemmisíthessék a nemzetet. Csak ezekkel szemben fogják az ostromállapot által kijelölt szervek azt a hatalmat gyakorolni, amellyel a törvény felruházta őket. Vegyen mindenki példát a békés polgárok nagy tömegétől, amelyekben azt a tízennégy millió földművest is látjuk, akik nyugalomban végzik dolgukat és teljes bizalommal vannak azért, hogy az uralkodó, a kormány és a törvényhozó-testület mindent elkövetnek a bajok orvoslására.

Kérjük a CFR intézményeinél és valamennyi ipari és kereskedelmi vállalatnál dolgozó munkásokat, legyenek nyugalomban. A munkások éppen ezekben a napokban tapasztalhatták, hogy a kormány tele van jóakarattal, mert teljesítette és igyekezett teljesíteni kéréseik legnagyobb részét, de a kormány nem teljesíthet igazságtalan követeléseket és nem tűrheti a titkos célokra való törekvést, amire izgató ügynökök buzdítják őket. Legyenek csendben és nyugalomban a tisztviselők is. A gazdasági válság arra kényszerítette a kormányt, hogy az ország magasabbrendű érdekeiben áldozathozást követeljen, de a kormány tárgyilagosan meg fogja vizsgálni a tisztviselők ellenvetéseit és minden térszűkről jövő javaslatot figyelembe vesz.

Nem tűrheti azonban a fenyegetőzéseket és anarchisztikus ténykedéseket. Legyen nyugalomban a diákság is. Az állam anyagi teljesítőképességéhez viszonyítva rendkívül nagy erőfeszítéseket fejt ki, hogy a diákság számára megkönnyítse a tanulást. Az állam azért hozza ezeket az áldozatokat, hogy az ország művelt társadalmi réteget biztosítson.

De ezzel szemben a diákoktól is megfelelő magatartást kér. Senki sem tiltja meg a diákoknak, különösen a nagykorúaknak, hogy politizáljanak. Az egyetemeken azonban

derős tudományok templomai, nem politikai rendezavarások tüzfészkeil. A kormány el van határozva, hogy az egyetemeken megszerezze a tanulás lehetőségét mindazoknak, akik komolyan és nyugodtan akarnak dolgozni.

A sajtót is kérjük, hogy őrizze meg nyugalmát. A sajtó elhatározó fontossággal van eszmeáramlatok, a közvélemény kialakulására, s így politikai irányt szab a népeknek. Együttal a néptömegek leghatékonyabb civilizáló eszköze. Azért a sajtó támogatása nélkülözhetetlenül szükséges az államrend biztosítására. Elismerjük, hogy a romániai sajtó nagy vonásokban tudatában van nagy hivatásának, de nem hallgathatjuk el, hogy az utóbbi időben az erőszakosság légköre árad egyik-másik újságból. Követeljük, hogy ennek vége legyen! Nem tekinthetünk és nem is akarunk fogantatosítani semmiféle preventív intézkedést a sajtóval szemben, de az ország érdekében kérjük, hogy ezekben a nehéz időkben ne adjon tápot a rendezavarásoknak.

A kormány el akarja kerülni, hogy etekintetben éljen azzal a joggal, amellyel az ostromállapot törvénye felruházta. A kormány abban a tudatban, hogy szent kötelességet teljesít az országgal és nemzettel szemben, mindenkit arra kér, tartózkodjék a rendezavarásoktól és erőszakosságoktól és járuljon hozzá a munkához, olyan derős légkör kialakítására, amelyben minden jóakaratu polgár közreműködésével lehetővé válik a mai állapotok feljavítása.

A kormány el van tökéltve e cél elérésére, teljesíteni fogja azt a kötelességét, hogy minden rendezavart megfékezzen.

A kiáltványt Vajda miniszterelnök, Mironescu belügyminiszter, Popovici igazságügyminiszter és Samsonovici hadügyminiszter írta alá, mint minden, az ostromállapottal kapcsolatban álló általános intézkedést.

A hágai döntőbírótság visszaitélte a budapesti Pázmány-egyetemnek a cseh kormány által elkobzott tizenegyezer hold földjét

Hágából jelentik: A budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem még 1923-ban pert indított hágában a csehszlovák állam ellen az egyetemnek a Felvidéken levő, 11 ezer katasztrális hold területű birtokának visszanyeréséért. A hágai magyar-cseh vegyes döntőbírótság hétfőn döntött az ügyben és a trianoni szerződés 250-ik cikke alapján kötelezte a csehszlovák államot a birtok visszaadására.

A vegyes bizottság tagjai voltak: Schreiber Henrik, volt svájci külföldi követ, mint a bíróság elnöke, Alvarez és von Heeckeren, semleges bírák. Továbbá Berczely Jenő igazságügyi államtitkár magyar részről és Hora prágai egyetemi tanár cseh részről. Az egyetemet Angyal és Péter, Márffy Magduano egyetemi tanárok, Vály Ferenc ügyvéd, a csehszlovák államot Kouhal kormány megbízott képviselte.

A kisebbségi magyarság gazdasági egysége

A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége hétfőn tartotta éves közgyűlését Kolozsváron. A közgyűlésen a biharmegyei szövetkezetek nevében dr. Borbély Lajos ügyvéd nagyfontosságú indítványt terjesztett elő, amely arra vonatkozik, hogy a magyar kisebbség gazdasági erőit hozzák egy közös szervezetbe. Évített tartsanak megalapító országos kongresszust.

Az indítványt a közgyűlés elfogadta s a szövetkezeti szövetség igazgatóságát megbízta, hogy a gazdasági kongresszus előkészítő munkáját haladéktalanul kezdje meg. Így tehát az önerőből való megújulás és az öntudatos megszerveződés útjára lép a magyar népélet a gazdasági téren is. Ennek az üdvös hatása el nem maradhat, amikor éppen gazdasági téren szaggatja népünket nemcsak a bizonytalanság, de az a kísértés is, amely a néplelék elkeseredéséből akar hatalmi tökétket kovácsolni, s ködös célú tömegmozgalmakat felszítani.

Az ilyen romboló erőekkel és áramlatokkal szemben is a kisebbségi sorsba jutott magyarság a legvértettelebb. A magunk belső önvédelme okából is szükség van tehát arra, hogy a kisebbségi magyar szövetkezetek szövetségének az egységesítő kezdeményezéséből sikerüljön.

Az indítványt Borbély Lajos a következő szöveggel terjesztette elő.

Mondja ki a Romániai Magyar Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének most gyűlésező közgyűlése:

Elérkezett az utolsó órája annak, hogy a jelen gazdasági viszonyok részben való megjavítása, a mezőgazdasági hitel újjáélesztése, a magyar kisebbség szövetkezeti megszervezése és így a boldogulás útjára való vezetése érdekében a romániai magyar kisebbség gazdasági egysége megteremtődjék s célkitűzései és a segítés módozatai mielőbb kidolgoztassanak.

Ezért a Romániai Magyar Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége haladéktalanul megteszi a kezdeményező lépéseket a magyar kisebbség szövetkezeti, gazdasági és társadalmi szerveinek egy közeljövőbeli gazdasági kongresszusa létrehozatalára. E kongresszus hivatása az, hogy a romániai magyar kisebbség összes erőinek, különösképpen a romániai magyar kisebbségi szövetkezeti élet összes tényezőinek egyesítésével teremtsen meg a romániai magyar kisebbség gazdasági egységét, hívja életre az ezen a területen működő szövetkezeti és gazdasági egyesülések szövetségét és minden gazdasági élet megújulásának alapját képező, hitelezésre és pedig mezőgazdasági hitel ellátására alkalmas Központi Hitelintézetet, mint szövetkezetet, a legfelsőbb vezetést ellátni hivatott Gazdasági Tanácsot. Aztán a romániai magyar kisebbségi szövetkezeti és

gazdasági élet csúcát jelentő említett intézmények életképességének biztosítására indítson a magyarság összes szervezeteit igénybevevő propagandát és végül határozza meg célkitűzéseit és azokat a módokat és eszközöket, amelyek a kitűzött célok elérésére vezethetnek.

Legyen ennek a kisebbségi gazdasági kongresszusnak az összehívója és megrendezője a Romániai Magyar Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége és Uniója. Hivassanak meg erre a kongresszusra a magyar kisebbségi élet minden gazdasági, társadalmi alakulatai, magyar egyházak és a magyarság egyéb szervei és vezető férfiai. A Hitelszövetkezetek Szövetsége és Uniója készítse el a Kongresszus elé terjesztendő javaslatot.

A fenti indítványhoz Borbély Lajos még a következő indokoló megjegyzéseket fűzte:

A magyar gazdasági egység megteremtése, a magyarságnak egy eddig még soha nem látott összefogása, mint a mai viszonyokból kivezető út egyedüli lehetősége, továbbá ennek a parancsoló szükségessége és a megteremtésére irányuló óhaj nap, mint nap jelentkezik a magyarság sorsával törődő férfiaknak tollán és nyelvén.

Ez az általános óhaj, az egység megteremtésének parancsoló szükségessége és annak meglátása, hogy a magyarság egységének megteremtése nélkül minden próbálkozása csak meddő kísérlet maradna, ösztönözött arra, hogy az általános óhajnak egy konkrét megvalósítási formáját ajánljam a megbízó hitelszövetkezetek képviselőjeként abban az indítványban, amelyet volt szerencsém a t. Közgyűlés elhatározása elé bocsátani, kérve, hogy annak értelmében határozni méltóztassanak.

Jelen indítványomat tulmenőleg is foglalkoztam már a kérdéssel, elkészítve a kongresszus elé terjesztendő javaslatnak egy részét.

A komoly idők komoly tetteket követelnek, nagy erőfeszítéseket, az akadályoktól, a harctól való vissza nem riadást, bátorságot a meglátásokban és kivételben, a végsőkig való lankadatlan harckészséget és bátorságot és látszólagos áldozatkészséget a részvételben.

Vezetők kellene és munkások, magvetők és ígérhetők, önzetlenség és optimizmus a kivételben — nem kézlegyintés, nem csüggedés, nem az „úgy is hiábavaló minden” és ehhez hasonló lemondások. A magunk összeszedésére talán most van az utolsó alkalom és ha késlekedünk, tényleg minden hiábavaló fog lenni.

Szövetkezők vagyunk, tehát nem ismerhetünk lehetetlenséget — szövetkezők vagyunk, tehát nem lehetünk pesszimisták. Szövetkezők vagyunk, tehát tudjuk, hogy miénk a jövő, a szövetkezeteké.

Ez a jövő azonban nem a csodavárás jövője, hanem a munka eredményének a jövője. Szövetkezők vagyunk, tehát kövessük a magyar szövetkezeti élet dicső megteremtőjének Károlyi Sándornak a jelszavát: „Egyesülésben lesz az erőnk” és vezessen bennünket másik nagyunk Széchenyi Istvánnak a mondása: „A mult elesett hatalmunkból, a jövőnek ellenben urai vagyunk!”

Fel tehát a szövetkezeti gátakra és mentsük, ami még menthető, hiszen ugyanis „utolsó darab száraz kenyérünk-ről van szó”.

Uj választói törvény Jugoszláviában

— Francia nyugtalanság a balkáni állapotok miatt —

Belgrádból jelentik: A skupstina választójogi bizottsága hétfőn benyújtotta az új választói törvényjavaslatot. Ettől az új törvénytől, valamint attól a körülménytől, hogy a szlovén, bosnyák és a szerb ellenzéki pártok vezetői számvetésben vannak, a kormány azt reméli, hogy megkapja a relatív többséget, vagyis megszerzi az összes szavazatoknak az új törvény értelmében szükséges három-ötödét. Ha azonban

ban mégis kudarcot vall, távozik helyéről, megszünteti a diktatúrát és átadja a hatalmat az osztrákiai parlamenti pártoknak. Ezeknek a feladata lesz azután, hogy a régi osztrák-magyar területek politikai vezérével megegyezést keressenek.

Párizsból jelentik: A *Le Temps* nyugtalanodik a balkáni események miatt. A lap benyomása szerint idegen felbujtók működnek, akiknek céljuk a Balkán rendjének felborítása. A romániai válságot moszkvai uszításnak tulajdonítja és egyben komoly intelmeket tartja a román kormány számára.

A jugoszláv események okát a lap az alkalmassági rendszer szükségessége és Sándor szerb király kényuralma közötti összeférhetlenségben látja. A lap utal arra, hogy újabban nagyon sok nyugtalanító esemény támadt Közép és Kelet-Európában. Ez a folyamat igen feltűnő és a balkánállamok belső életképtelensége az állapotokat végleg elrontaná.

— Nagyon súlyos volna — mondja végül a lap, — ha a kisantantot meggyengítenék a romániai és jugoszláviai események.

Magyarországon visszaállították a gyűlékezési tilalmat

Budapestről jelentik: A kormány hétfőn kelt rendeletével ismét életbe léptette azt a rendeletet, amely a politikai jellegű népgyűléseket, felvonulásokat, körmeneteket megtiltja.

UJ KÖNYV!

MOST JELENT MEG!

MÉCS LÁSZLÓ

LEGYEN VILAGOSSÁG

című verseskötete. Mécs Lászlót nem kell külön ismertetni Erdélyben. Minden itteni útja valóságos diadalm. Az új „Mécs-kötet” ára fűzve 108 lei. Kötve 168 lei és portó.

Más kapható Mécs-könyvek:
Öveg legenda: fűzve 120 lei.
Hajnali harangszó: fűzve 130 "

„ERDÉLYI LAPOK” KÖNYVOSZTALVA

Magyar mérnök levelei Madagaszkárról

Háromhetes hajút hozza az utast az Indiai Óceán legnagyobb afrikai szigetéről, Madagaszkárról Európába. Madagaszkáron egy magyar ember is él: Márkus István mérnök, cukornádültetvény-igazgató, gyárvezető, aki Márkus Lászlónak, a Nemzeti Színház igazgatójának fivére.

Érdekes élet a Márkusé. Oklevél a budapesti Műegyetemen. — vasútépítés Dalmáciában, — utazás az USA 37 államában, Mexicóban, Canadában — világháború a fronton. Azután újra a külföld. Gyárigazgató Bulgáriában. Üzemszervező Romániában. Franciaországban alagútépítés vezető mérnöke a Schneider-Creuzot-cég szolgálatában. Öt évvel ezelőtt Nyugat-Afrikába, Elefántcsont-part, az abidzsani kikötő építése. Tizenhárom hónap az őserdőben. Hihetetlen próbátételek fizikumnak-léleknek. A magyar mérnök bravúrosan elvégzi feladatát. Marseillei világozó szerződött: vegye át a madagaszkári cukorplantázs vezetését. Es így két és fél év óta él Márkus István a szigeten, 15 foknyira az egyenlítő alatt.

Márkussal, magyarországi rokonához írt leveleiből sok-sok érdekes és színes leírást kaphatunk a nálunk alig ismert titokzatos szigetről.

Pedig 156 évvel ezelőtt tudvalevően magyar király volt Madagaszkárnak. Benyovszky

Móric gróf, a legromantikussabb, legkalandosabb utazók egyike 1776-ban a legharcosabb madagaszkári törzsek, a szakalavoknak főnöke, majd az egész sziget királya lett. Tíz év múlva elesett egy csatában s emléke ma már alig-alig fedezhető fel egykori birodalma területén ...

Suez, Aden, Cap, Guardafui, Zanzibar, Dar-esz-Sulem érintésével jut el a hajó Majungába, a sziget északnyugati partján fekvő legnagyobb kikötőbe. Itt él Márkus István. Harminc európai és 3000 fekete élén vezeti a munkát. — Tizenegyszer holdon termelik a cukornádat, utakat, estatornákat, szivattyútelepeket, feldolgozóüzemeket építenek.

A sziget akkora, mint Franciaország és Belgium együtt. Különös hangzású városnevek, a hetvenezer lakosú főváros, Tananarive, Farafangana, Miarinarivo, Arivonimamo. Négymillió lakosa a fehérek kivételével törzsekre oszlik. Ezek közül a szupremációt a huv-ok ragadták magukhoz, a malaj eredetű, sárgásbarnabőrű törzs. Primitív nyelvtanuk, sőt embrionális irodalmuk is van. Es huv-törzsbeli az a két delegátus is, akiket a sziget a francia szenátusba küldött. A másik nagy és érdekes törzs a szakalavok nemzete. A többi három: az antimur, a becibaraka és az antandroy törzs.

Egyetlen vasútvonala van Madagaszkárnak: Tamatave, a keleti kikötőt köti össze a 250 kilométernyire fekvő fővárossal, amely hegyi fensíkon épült. Járdaik nincsenek, csak betonutak. Európai meg sem tud mozdulni

autó nélkül. Tízezer személyautó szalad a szigeten. A volán mellett, majomszerű ügyességel tanult és vezető bennszülött soffőrök. Villanyvilágítás minden városban. A főváros csatornázása most készül. A földszintes, egyemeletes házak Dél felé fordulnak: a rettenetes intenzív nap észak felől süt. Széles verandák, lapos háztetők, erős, sokszoros redőnyök.

Veszedelemes vadállatokról nem tesz említést Márkus István. Csak azt jegyzi meg, hogy folyóban, tóban, tengerben szabad fürdőzésről szó sem lehet. A rengeteg krokodilus és cápa havonta szedi áldozatait, hiába irtják, lövöldözik őket, ahol csak meglátnak egyet.

A kígyók nem veszedelmesek. Annál inkább a rovarok. A hétcéntiméteres skorpiók. Szúrásuk ellen biztos hatású bennszülött orvosság: tenyérben összedörzsölni a rovar s beledörzsölni a sebbe. Minden fehér ember megtanulta már ezt a néger receptet. Kellemben daganatot okoz a 20—25 centiméter hosszú százlábúak csípése. De ha csak átúszik a bőrön, mindenütt felhólyagzik a bőregési sebekhez hasonlóan, ahol a százláb hozzáért.

A legprimitívebb az antandroy törzs a nyugati partvidéken. Rettenetes szárazságban, kilométernyire minden víztől, élnek a mezlelen, primitív feketék. Általában nem harciasak, kivéve a szakalavokat. Ezek a madagaszkári szegénylegények. Kedvenc sportjuk a marhalopás. S akit a szigorú francia törvény ezért börtönbe vet, attól még kifogástalanul

Az ostromállapot területén minden közigazgatási katonai őrizet alá kerül

Hírek a vasút és posta militarizálásáról. A képviselőházban a szocialisták támadták a kormányt az ostromállapotért.

Leszállítják a képviselői fizetéseket

Bukarest. Saját tud. A képviselőház tegnapi ülésén Mirescu szociáldemokrata bírálta az ostromállapot kihirdetésének tényét.

— Amikor a kormány — mondotta — a parlament elé terjesztette az ostromállapot törvényét, kijelentette, hogy nem fog élni vele, csak végszükség esetében. Azt mondták, hogy a kormány csak preventív eszköznek akar a birtokába jutni. Ezzel a kormánynak sikerült megkapnia a javaslatot a többség és az ellenzék nagyrészen a szavazatait. Mi egy pillanattal sem hittünk ezekben a kijelentésekben, s a tény, hogy a kormány 36 órával a javaslat megszavazása után ki is hirdette az ostromállapotot, igazolja, hogy nem voltak alaptalanok aggodalmaink. Az ezután következő események pedig meg fogják mutatni a polgárságnak, hogy a nemzeti-parasztpárti kormánynak valójában kiesett a kezéből az ország gyepölője s hogy mostantól fogva csak cégér-kormány, amely nem arra való, hogy kormányozzon, hanem, hogy parancsokat fogadjon és hajtsa végre!

— Az a mód, ahogy ez a magát demokratikusnak nevező párt eszközzé válik a népszabadságok utolsó maradványai elkobzására, mindenkit ki kell, hogy ábrándítson, akik valaha egy kis bizalmat helyeztek e pártba! Az ország vezetése a hadsereg kezébe kerülve, a kormánynak már csak rövid élete lehet! S rövid léte alatt csak mint a demokrácia sirásója szerepelhet. Ez ellen azonban a népnek ki kell bontania a harc zászlaját!

A képviselőház néhány, nem általá-

Lei **99.-190.-290.-**
 egyes pár Filt-Carmen-Bally
 pár napos leltári ársításunkon
REICHARD cipőárúház.
 cipők

nos jelentőségű interpelláció után a napirendre tért át, amelynek során Jcanitescu munkaügyi miniszter, Mirescu szociáldemokrata kérdéseire felelve, ismertette a szakmai bíraskodásról szóló törvényjavaslatot.

Nem csökkentik a bírák és a katonatisztek fizetését

A Kamara költségvetési bizottsága tegnap hat órai kezdettel ülést tartott, amelyen Madgeariu előterjesztette, hogy a bizottság küldöttségileg kereste fel Vajda miniszterelnököt és kérte, hogy a tiszteket és a bírákat ne vonja ki a fizetés csökkentések alól. Samsanovici hadügyminiszter előadta, hogy a minisztertanácsot kérte volt a tisztek kimelésére, mert a katonatiszteknek nincs más jövedelmük s mert az egyenruhák sok pénzbe kerülnek. A fizetések sokkal kisebbek a külföldi tiszti fizetéseknél és

Kövekkel beverték Mirto miniszter vasúti kocsijának ablakait

Bukarest. Saját tud. Az ostromállapot ellenére a napokban több rendzavarás történt az országban. Egy Bukarestbe befutó vonat, amelyhez Mirto miniszter vonója is csatlakozott, a CFR gépjármű műhelyénél kövekkel megdobálták és egy kö beverte Mirto kupéjának ablakát és megszebezte a minisztert a kezén. Szigorú vizsgálat indult. — *Pascaniban* a CFR-munkások gyűlést tartottak és hevesen támadták a kormányt.

hetven százalékát sem teszik ki azok a békebeli fizetéseknél. A bizottság ezek után jóváhagyta Madgeariu előterjesztését, amely szerint a tisztek és bírák fizetését nem érintik a csökkentések.

Ezután Ernest Ene kifejtette, hogy parlamenti kezdeményezéséből törvényjavaslatot terjesztett elő a parlamentárok napidijainak csökkentésére. A bizottság nem tette magáévá a javaslatnak azon elgondolását, hogy a fővárosban lakó parlamentárok napidijait 20, a vidékiekét pedig 10 százalékkal csökkentsék és úgy döntött, hogy minden parlamentár napidija szállíttassék le egyöntetűen 12 százalékkal.

Hírek a posta és a vasút militarizálásáról

A Curentul értesülése szerint a 2-ik hadtest hadbírósa jelentést tett a hadtestparancsnoksághoz, amelyben szükségesnek találja a rendzavarások hatékonyabb megelőzése végett, hogy a posta és a CFR militarizáltassék.

A Dimineata viszont úgy tudja, hogy erre vonatkozólag nem történt semmiféle lépés a katonai hatóságok részéről. Tény azonban, hogy miután az ostromállapot folyományaként valamennyi közigazgatási katonai felügyelet alatt fog állni, minden közigazgatási katonai őrség lesz — az ostromállapot területén — egy parancsnok felügyelete alatt. Ilyen őrség lesz természetesen a postánál és a vasútnál is, de ez, amint kormánykörök magyarázzák, korántsem jelenti a vasút és a posta militarizálását.

gentleman marad mértékadó szaklava-körökben. A bennszülött kunyhók típusa a másfél méter magas, 2-szer 2 méter alaprajzú bambuszvázas, pálmalevélből „falazott” viskó, amelyben legalább négyen laknak. A nomád, csatangoló törzsek állattenyésztők. Kedvenc állatuk a zebu, a zsirpúpos szarvasmarhafajta.

Őseiket tisztelik, halott-kultuszuk szentség. Jaj a fehér embernek, aki megbolygat egy sírt! Lándzsá, nyíl zizen, de pusztá körömmel, foggal is rátámad a felbőszült fekete. A régi királyokat a franciák, akik 1895 óta vették birtokba véglegesen a szigetet, már régen detronizálták, de titokban még mindig uralkodnak egyes ősi fejedelmek változatlanul hűséges alattvalóik fölött, akiktől adót is szednek. A király, vagy egyes helyeken a királynő, korlátlan ura életnek-halálnak. Udvarlásába tartozik 40—150 táncosnő. Ezek közül rendszerint tizenkettőt, néha tizet megölnek, ha meghal a király s együtt temetik el az uralkodóval. Francia hatóságok eredménytelenül küzdenek ez ellen s Márkus szerint, aki több ilyen halálraszánt táncosnővel beszélt, egyenesen megható, milyen tántoríthatatlanul, megadással állítják be egész életüket ezek a teremtések a végső célra s egy sem akad, aki a franciákhoz menekülne az ősi törvény kérése nélkül. A franciákhoz menekülne az ősi törvény kérése nélkül.

A nők egyébként kitűnő alakúak, arcuk sokszor még európai szem számára is bájos. A bennszülöttek zenéjében az egyhúros gítár és az ütőhangszerek dominálnak. Csodálatos,

megfejthetetlen titok a bennszülöttek telegráf-rendszere. Bármi történik 200 kilométer körzeten belül, sürgöny-gyorsasággal rögtön értesülnek róla. A telegráfia sem dobozás, sem füstjelzések útján történik, fehér ember előtt úgylátszik örök titok marad ez a rejtély.

Varázsemberek működnek a legkisebb faluban is. A franciák 3—6 éves börtönnel büntetik őket, mégsem sikerül kiirtani a bűvészkedést, varázslást, amely néha egészen érthetetlen eseteket produkál. Fantasztikus mérgeik is vannak, amelyeket az európai toxikológia nem ismer. Van egy gyökér-fűzel, amely a 9—11-ik napon a veszethez tüneteit idézi elő. S ilyenkor már nem lehet visszakeresni, megállapítani, milyen szer okozta. Egy másik, bab-féle növény bársonyos, bőrizgató leveleit összetörik, a viszkető-porszerű anyagot belekeverik az ételbe. A mikroszkopikus tüskék ezer helyen átszúrják, perforálják a beleket. Hashártyagyulladás — biztos halál ...

A fekete menyasszonyok egymás között harcolnak az alattomos méreggel, de szerelmi bosszúból, féltékenységből nem egy fehér ember is áldozatul esett már a titokzatos mérgeknek. Az európaiak egyébként kétszáz frankért vásárolhatnak a szülöktől alkalmi „feleségeket”. Az asszony havonta 100 frankot és naponta egy kiló főtt rizst kap.

A bennszülött menükértán a hús a legkívánatosabb teríték. Ünnepeiken áldozati állatok kerülnek terítékre. Sportszerűen, viadalszerűen küzdenek fiatal legények az áldozati

zebu-ökrökkel, aztán leszúrják az állatot s vért gőzölgő-forrón isszák. Egy-egy ilyen áldozat alkalmával megvadul, lerészegedik a vértől az egész falu. A varázsemberek az állatbelekből jósolnak.

A bennszülött munkás napi 2 frankot és 900 gramm rizst kap. Rossz és lusta munkás, de európai nem bírja a testi munkát ebben a klímában. Csak a villany és gépszerezést kell fehérekkel végeztetni. A rendőrszolgálatot a felekék látják el, akiket egyébként a franciák rendszeresen soroznak, bonyolult közigazgatási adminisztrációval. Minden bennszülött évi 114 frank fejadót fizet s köteles 20—40 napos ingyenmunkára is. A felekék művészele primitív, csak a huroknál találni kisebb képeket, himzéseket. A képek erősen keleti, japán hatást mutatnak fel.

December 15-től március végéig ömlik az eső. Meleg, pürás az esős évszak is: 24 fok Celzius. A száraz időszakban 35 fok a hőség, de ez a párateltség folytán megfelel a mi 55 fokos gutaütő hőségünknek. Asztalon hagyott cigaretta másnapra penészes, a kés a zsebben megrozsdásodik, mérnöki műszereket harmadnaponként át kell olajozni.

A fehérek élete klubokban, cercleokban zajlik le. Hangverseny, mozi is akad a fővárosban.

És ebben az európaiak nehéz életben Márkus István az egyetlen madagaszkári magyar vezetőpozícióban, megbecsült és tisztelt állásban szerez hírnevet a magyar tehetségnek a távoli óceán szigetgyarmatán.

TÁRSADALMI ÉLET

A KOLOZSVÁRI NEMZETI KASZINÓ KÖZGYÜLÉSE. A kolozsvári Nemzeti Kaszinó évi rendes közgyűlését szombaton este tartotta meg a tagok rendkívüli nagy érdeklődése mellett dr. Jelen Gyula elnöke mellett. Az elnöki megnyitó után, amelynek keretében kegyeletos megemlékezés történt a kaszinó elhunyt tagjairól, az évi jelentések hangzottak el, majd a zárszámadás és a folyó évi költségvetés elfogadása történt meg. A közgyűlés Merza Gyula indítványára kimondta, hogy összegyűjti a kaszinó történetére vonatkozó adatokat és annak idején a kaszinó történetét megírattja. A választások rendjén titkos szavazással az új tisztikar így alakult meg: elnök: Jelen Gyula dr., alelnökök: dr. Ferencz József, dr. Óváry Elemér, titkár: Szalay József, igazgató: Kopár Gerő dr., gazda: Gyulai Sándor, könyvtáros: Kovács Kálmán, pénztáros: dr. Novák István, ügyész: dr. Ehrlich István. A választmányba, amelynek egy része választás alá került, beválasztották: Jelen Árpád, dr. Scheitz Vilmos, Ujvárossy Miklós dr., Perl Ottó dr., Szilágyi György, dr. Filep Gábor, Bocskányi Tódor, Susnek Rezső, Gálffy Zsigmond, póttagoknak: Pohl Béla és dr. Groiss László.

CSIKSZEREDÁN AZ OLTÁREGYLET rendezésében február 25-én rendkívüli látványossággal s nagyszabású műsorral összekötött gyermek-karneval lesz a Vigadóban.

CSIKSZEREDÁN A KATOLIKUS NÉPSZÖVETSÉG keretében működő nyomorenyhító bizottság nagyszabású tea-estélyt rendezett az általa fenntartott népkonyha javára. Dr. Hirsch Hugóné, dr. Nagy Béni vezetésével mintegy hatvan urasszony buzgólkodott az estély sikerén. Rég nem látott számban töltötte meg a Vigadó-termet a közönség felekezeti és nemzeti különbség nélkül. Tarka táncok, tombola, jótékony konyha szórakoztattak. Vámszer G., Vámszer M., Weinhold Gusztó és Kozán Baba roppant drága Pierró és Pierrétek voltak. Zakariás Ibike—Otetea Rutu, Veres Magda—Sz. Cseh Bandi elegáns angol valcerükkel arattak nagy sikert. Ennek a paródiáját mutatta be hat csöpp: Decian Dóra, Telu Manyika, Tódor Bözsike, Rancz Sanyika, Jenéi Haimi és Tódor Jancsika. A csöppsegeken elegáns frakk, dekolált estélyi ruha feszült és végtelen bájosan táncoltak. Szentpétery Bálint és Fried Laci tréfás rumbát lejtektek sok ügyességgel. Ennek a paródiáját Czúka Klárka és Dobos Erzsike adta elő igen nagy sikkel és meglepő táncakéességgel. Moldován Jolánka és Nuriásny Bandi elegáns spanyol táncát Tauffer Bella és Fenne Ferike paródiázta enivalóan kedvesen. Fried Magda, Fried Laci és Nuriásny Marci pompás foxját Kocsag Jucika, Petres Baha és Pusztai Piri utánozta le nagy tetszés mellett. Az estély fénypontja azonban Antal Edit, Buzás Beci, Császár Kató, Csizsér Patyó, Kovács Hanna, Zakariás Ibike, Veres Magda és Vákár Ilka „suszter-tánc”-a volt. A nyolc ügyes „suszterinas” pajzán jókedvet varázsolt a terembe és számukkal nem tudott betelni a közönség. Simó Feri és Csedő Gyurka „mester” maszkja elsőrendű alakítás volt. Czúka Pista és Potoczky Olga szolgáltatták a kísértő zenét művészi ritmusérzékkel. Az előadás jövedelme igen tekintélyes összeggel gyarapította a népkonyha fenntartási alapját.

Főtiszteendő Plébános és Kántor urak figyelmébe!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy

orgona-építő üzemem

Marosvásárhelyen a világhírű Rieger orgona-gyár képviseletével kibővíve, mindenben b. rendelkezésükre áll. — Készíték új orgonákat elektro pneumatikus csőrendszer szerint. Atalakításokat, javításokat, hiányzó homlokzatsípkákat, elektromos fújtató készülékeket jutányosan vállalok. Költségvetés-sel díjmentesen szolgállok.

Kiváló tisztelettel:

SZEIDL FERENC orgona-építő Targu-Mureş (Palatul Cultură — Kulturpalota).

TISZTJUTJÓT TART A TEMESVÁRI MAGYARPARTI IFJUSÁG. Temesvár. Saját tud. A Magyar Párt ifjúsági tagozata vasárnap délután tartja, a Magyar Ház nagytermében, tisztújító közgyűlést. Hír szerint új elnökséget választanak. A közgyűlés új szervezeti szabályzatot fog elfogadni, amelyet Becksy István mérnök, tagozati tag dolgozott ki.

A ZILÁHI REFORMÁTUS WESSELÉNYI-KOLLEGIUM vendéiájai február 18-án tartják meg kilencedik műsoros estélyüket a Vigadó nagytermében dr. Kerekes Ernő ny. igazgató elnöke alatt. A tiszta jövedelmet, mint eddig, a tanulók felségélyezésére fordítják. Az estély iránt úgy Szilágyi, mint a szomszédos vármegyékben nagy érdeklődés nyilvánul meg. Műsora: Tárca Bertalan: Népdalegyveleg. Éneklő a református Wesselényi-kollégium ifjúsági énekkara. Karnagy: Rák Károly. Visszaemlékezések és epizódok a kollégium életéből. Irta és felolvassa: Tóth Sándor. Dalokat énekel Balázs Árpádtól és Schubert Ferentől: Ajtay Éva. Zongorán kíséri: Rák Károly. Liszt Ferenc: Magyar rapszódia Nr. II. Zongorán előadja: Virágh Károlyné. Táncozja: Ruzska Judit. Petőfi-Auspitz: Falu végén kurta kocsmá. Éneklő a Zilahi Dalkör. A kollégium vendéiájai február 19-én, vasárnap délelőtt 11 órakor hálaladó istentiszteletra gyűlnek össze a kollégium dísztermében, amely alkalommal Mentő István szilágycserekeresztúri református lelkész mond imát.

A CSIKSZEREDAI KOLPING LEGÉNYEGYLET két bohózatot és egy vigjátékot mutatott be a táncos összekötött farsangi estélyén. Nagy sikerrel szerepeltek Albert Pirocska, Dóczy István, Magyar Árpád, Nagy Margitka, Timár László, Bidermann Viktor, Keresztes Annuska, Bacsoni Mancika, Dóczy Mancika, Lázár István, Páll Lajos és Veress László. A betanításért és a rendért Páll Gyula segédlelkész illeti az elismerés, aki rövid itt tartózkodása alatt igen szép sikerrel működik a társadalmi életben.

CSIKSZENTMIKLÓS székely község egyike a megye legrendesebb egyházközségeinek. A Katolikus Népszövetség keretében igen áldásos kultúrélet folyik. Ifjúsági Egyesülete 120 tagot számlál. Nyolcizben adták egymásután Bálint Vilmos „Dúsgazdag”-ját, amelynek sikerére jellemző, hogy idegen községekből is eljöttek megnézni. Az is megtörtént, hogy olyan nagy volt az érdeklődés, hogy a derék szereplőknek egy este kétszer kellett előadniuk a darabot, mert a közönség nem fért be és

Az osztrák hadügyminisztériumból ellopták a chiffre-kulcsot

— Kínos kémkedési affér Bécsben —

Bécsből jelentik: A Sonn- und Montagzeitung hétfői száma szenzációs leleplezést közöl arról, hogy az osztrák hadügyminisztériumban kémkedést fedeztek fel. A kémkedéssel kapcsolatban több leleplezés történt. A hatóságok mindvégig a legnagyobb titokban folytatták a nyomozást, amely kiderítette, hogy a hadügyminisztériumban egy idegen hatalom számára kémkedtek és fontos titkos adatokat szereztek meg. Az ügy főszereplője a hadügyminisztérium egyik távirásza, aki a szóbanforgó idegen hatalomnak elárulta a rejtett írás kulcsát, amellyel a hadügyi hatóságok különböző helyekről bizalmas távirati értesüléseket kapják. A hadügyminisztériumban már régen észrevették, hogy avatlatlan személyek tudomást szereztek igen fontos katonai titkokról. A legnagyobb óvatossággal kezdtek megfigyelni mindenkit, akinek kezén a szóbanforgó jelentések keresztül mentek. Így terelődött a gyanu végül a távirásra és egy erdészre, aki egy határmenti községben lakik

és összejátszott a távirással. Mindkettőjüket letartóztatták. Azt hiszik, hogy az illető idegen hatalom azért akart hozzájutni a titkos katonai jelentésekhez, mert esetleges következő háború esetén Ausztriát átvonulási területül akarja felhasználni. Bécsben a leleplezett kémkedés óriási izgalmat keltett. Nem tartják kizártnak, hogy még más személyek is belevannak keverve az ügybe.

Az Új Nemzedék bécsi munkatársa a hadügyminisztériumban a kémkedési ügyről a következő felvilágosításokat kapta:

— Egyes hétfői lapok jelentésével szemben, amelyek nagyszabású kémkedési botrányról számolnak be, megállapítottuk, hogy ilyesmiről szó sincs. — Mindössze az történt, hogy egy legénységi állományhoz tartozó hadügyminisztériumi alkalmazott a táviró szakiskolából eltulajdonította a szolgálati eszközöket és azokat közvetítő segítségével Pozsonyba szállította. A közlegény segítő társaival együtt fogságban van.

A világirodalom

Iegszébb regényei:

Sienkiewicz: **Tűzzel-vassal**
 „ **Vízözön**
 „ **Volodijovszki úr**
 „ **A kereszties lovagok**
 4 kötet 1746 oldal 340 lei és portó.
 Csakis együttesen rendelhető.

mindenáron még aznap megakarta nézni. Hetenkint ismeretterjesztő előadásokat tartanak. Keserű András plébános és Szakács Balázs egyházigazgatóknak igen nagy része van abban, hogy szép kultúrelvet virágoztassanak a faluban.

A CSIKSZEREDAI IPARTESTÜLET ISMERETTERJESZTŐ ELŐADÁSAI SORÁN Bartalis Agost ny. főszolgabíró vasárnap folytatta előadását a székelyek eredetéről. Nagy tárgyismerettel emlékezett meg a székelyek letelepedéséről, a föld birtokbavételéről, a székelyek nemek és nemzetiségek szerinti elosztásáról, a tizesek és faluk keletkezéséről. Az előadás után tea-estély volt, amelyet Szabó Dezsőné, Bereczky Árpádné, Biró Gáborné, Márton Ferencné, Dazbek Sándorné, Dávid Imréné és Császár Félixné rendeztek.

TORJÁN (Háromszék vármegye) a Katolikus Népszövetség ottani tagozata műsoros táncestélyt tartott, amely messze kimagaslott az eddigi mulatságok közül. Örömmel állapítottuk meg, hogy itt egy nagyszabású kultúr munka folyik. Br. Apor Péter főgondnok, népszövetségi elnök vezető-irányítása mellett. A nagy területen szétszórt fekvésű községet két csoportra osztotta vezetőinek bölcs belátása és vasárnapról-vasárnapra folyik a két csoportban a nép oktatása. Oly jól esik megállapítani, hogy a történelmi nevezetességű községben évszázadok alatt kialakult és utálatos hatását még ma is éreztető kasztrendszer, az ifjúsági egyesület, különösképpen az 52 tagot számláló dalárda hatása alatt kezd engedni merevségéből és alapos a remény, hogy pár év alatt teljesen meg is szűnik. Az ifjúsági tagozat és dalárda beszerzésének és vezetésének nehéz munkáját Barabás Márton plébános és Farkas Mihály kántor végzik, a katolikus intelligencia támogatásával. Erősen hisszük, hogy a torjai Katolikus Népszövetség kultúr munkájáról még sokat fogunk hallani.

Apponyi Albert állapota változatlanul súlyos

— Terjed a tüdőben a gyulladáshoz góc —

Genfből jelentik: Apponyi Albert betegségéről hétfő este kiadott orvosi jelentés szerint a beteg állapotában a hétfői nap folyamán nem állott be változás.

Bárá Szterényi József este fél 9 órakor telefonbeszélgetést folytatott Apponyinéval, akitől a következő értesülést kapta:

— A beteg a délutánt nyugodtabban töltötte. Hosszan elbeszélgetett fiával, Györggyel, akivel elmondatta magának azokat az eseményeket, amelyek a képviselőházban a legutóbbi napokban történtek.

A hétfő esti orvosi tanácskozás megállapította, hogy a tüdőben gyulladáshoz góc terjed, de a szív működés elég jó. Tekintettel arra, hogy a tüdőre nem mernek hideg borogatást tenni, a Kneipp-féle turoborogatást alkalmazzák, amittől az orvosok sokat remélnek. Apponyi Albert állapota változatlanul nagyon súlyos, de orvosai még minig nem adták föl a reményt.

A nagybeteg politikusként rendkívüli örömet szerzett Zita királynénak és Ottónak hétfői újabb érdeklődése.

Keddre virradó éjszaka 1 óra 40 perckor kapott genfi telefonjelentés szerint a beteg állapotában rosszabbodás nem állott be.

A szálloda előtt, ahol a nagybeteg fekszik, hosszú gépkocsi sor áll, azoknak az autói, akik Apponyi horgyléte iránt érdeklődnek. A nemzetközi delegátusok az egész városból maguk jönnek, vagy megbízottakat küldik el ide, attól a perctől kezdve, amint a városban hirtelen a köztisztviselők álló politikai betegségének.

A pápa áldását küldte Apponyinak

Angelo Rotta érsek, a Szent Szék budapesti nunciusa, vasárnap délután sánta közben hallotta a hírt Apponyi súlyos betegségéről. Azonnal kocsiba ült, visszahajtatott a nunciaturára és táviratban jelentette a Pápának a nagy magyar államférfiú betegségét.

Öszentsége államtitkárja útján táviratozott Genfbe és áldását küldte Apponyi grófnak.

Apponyi fizikailag legyengült s ezért a katasztrófa még mindig fenyeget.

Kedden déli 2 órakor Budapestről jelentik: Gróf Apponyi Albert betegsége az ország legsúlyosabb rétegeiben ószinte részvétet keltett. Szinte páratlan az az

aggodalom, amelyben nemcsak a magyar főváros, de az ország egész lakossága együtt van és mindenütt Apponyi beteg-

Bauer zágrábi érseknél házkutatást tartottak, mire visszaadta a királyi kitüntetéseit

Zágrábról jelentik: Nagy feltűnést keltett, hogy Bauer Antal zágrábi érsek lakásán néhány nappal ezelőtt meglepetésszerűen rendőrök jelentek meg és minden magyarizációt megtagadva, házkutatást akartak tartani. Az érsek azonban, a fennálló törvényekre hivatkozva, erélyesen ellenállott és kijelentette, hogy csak felsőbb parancsnak hajlandó magát alávetni. A rendőrség emberei ekkor eltávoztak, de pár nap múlva Sándor király pecsétjével és aláírásával ellátott ki-

ségének aggasztó állapotáról beszélnek. Ma valamennyi felekezet templomában könyörgő Istentiszteletet mutattak be a fővárosban, hogy az ősz magyar diplomata nyerje vissza újból egészségét.

A kezelő orvosok kedden reggel kilenc órakor kiadott jelentése szerint komplikáció tegnap óta nem történt, Apponyi állapota azonban nem is javult. Szellemi frissességét megőrizte, fizikailag azonban legyengült.

rályi ukázzal jelentek meg Bauer érseknél, aki ezek után kinyitotta előttük lakása ajtaját és megengedte a házkutatást, amely az érseki rezenciában egy teljes napig tartott, minden eredmény nélkül. Amikor a rendőrség távozni akart, az érsek átnyújtotta nekik azt a királyi kitüntetést, amit csak nemrég kapott Sándor királytól. — „Miután ezt a kitüntetést — mondotta az érsek — a királyi ukáz után nem érdemlem meg, adják vissza annak, akitől kaptam!”

Hindenburg birodalmi elnök megszüntette a névleges porosz kormányt

— A porosz tartománygyűlést feloszlatták —

Berlinből jelentik: Hindenburg elnök a német alkotmányban biztosított joga alapján a porosz Braun-kormány összes tagjait elmozdította és a hatalmat Papen birodalmi alkancellárnak, mint Poroszország birodalmi biztosának a kezébe tette le.

Tegnap már ismertettük, hogy a lipcei állambírószakult múlt nyári döntése óta milyen kettős kormányzat állapotában van Poroszország, s hogy emiatt milyen gyakorlati nehézségek és zavarok támadtak. Viszont új és parlamentáris megalapozáson kormányt se tudott adni Poroszország, mert a porosz országgyűlésen egyik pártnak sincs abszolút többsége, csak a nemzeti szocialisták vannak viszonylag a legnagyobb számban.

Hogy új választásokkal tisztázzák a többség újabb kialakulását, arra a tartománygyűlés múlt pénteki ülése nem adott felhatalmazást. A feloszlásra még egy különös testületnek, az úgynevezett „Dreimänner-kollegium"-nak ad jogot a porosz alkotmány. Ez a három-férfi kollegium áll a porosz államtanács elnökéből, a porosz miniszterelnökből és a

porosz tartománygyűlés elnökéből. Az államtanács elnöke dr. Adenauer szocialista, az eddigi porosz miniszterelnök, Braun is szocialista, s csak Kerrl tartománygyűlési elnök volt nemzeti szocialista. A hármass kollégium ilyen összeállításán szintén leszavazta a porosz tartománygyűlés feloszlását.

Most, hogy Hindenburg elnök a Braun-kormányt elmozdította, annak a hármass kollégium összeállítására is kihatása lett. Ebbe a kollégiumba most Braun helyébe Papen került, s így Kerrl tartománygyűlési elnökkel együtt a jobboldaliak többségbe jutottak.

A porosz legfelsőbb alkotmányhatóságként működő „Dreimänner-kollegium" az új összeállításban hétfőn este összeült és kimondotta, hogy a porosz országgyűlést március 4-ikére feloszlatták. A feloszlás mellett szavazott Papen és a nemzeti szocialista Kerrl, míg a tanács harmadik tagja, Adenauer dr. tartózkodott a szavazástól. Az utóbbi a szavazástól való tartózkodását azzal indokolta, hogy törvénytellennek tartja Hindenburg birodalmi elnök intézkedését, amellyel a porosz kormányhatalmat Papenre ruházta.

Temesvár ostromállapotban

Temesvár. Saját tud. Az ostromállapot a város környékére 2 kilométeres körzetben kiterjed, úgy, hogy meg Ujkisoda is beleesik. Bukarestből Graf tábornokot rendelték ki Temesvárra, aki átveszi a legfőbb katonai parancsnokságot. Kedden reggel kellett volna megérkeznie, de a forgalomzavar akadályai miatt késelt. Ha megérkezik, a hatóságok az ő intézkedései szerint fognak eljárni. A személyes biztonság ellen vétők a hadbírósg előtt felelnek. Ezért azonban külön hadbírósgot nem fognak felállítani.

A Népszövetség formulát talált a japán-kinai kérdésre

Genfből jelentik: A Népszövetségnek a japán-kinai helyzet megvizsgálására kiküldött tizenkilences bizottsága hétfőn befejezte jelentésének megszövegezését s a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

— A Népszövetség Mandzsuria névze Kína fennhatóságát ismeri el és megtagadja a mandzsu állam önállóságának elismerését. Tiltakozik a Kellog-paktum, a népszövetségi alapszöveg és a Kínával 1921-ben kötött kilenc-hatalmi egyezmény bármely irányu megszegése ellen.

A határozati javaslat érdekessége az, hogy hiányzik belőle az a korábban tervezett rosszallás, amellyel Japánt akarták illetni, amiért Mandzsuria elismerte. Hiányzik az a rendelkezés is, amely Japánt az elismerés visszavonására akarta kötelezni.

Japán a korábbi tizenkilences javaslatnak különösen ezt a pontját minősítette olyannak, mint amely az ő szuverén elhatározási jogát sérti. Ez lett volna legfőbb oka a Népszövetségből való kilépésre is.

A javaslat új megszövegezése talán alkalmas lesz arra, hogy Japánt sértőbben ne érintse.

ZÜRICH I ZÁRLAT. Párizs 20.23¹/₄, London 17.77¹/₂, Newyork 517³/₄, Bruxelles 72.10. Milánó 26.50, Madrid 42.52¹/₂, Amsterdam 208¹/₄, Berlin 123.10, Wien 73.05, Szófia 375, Prága 15.33, Varsó 58, Bukarest 308.

Magyarok! Olvassatok és terjesszitek a legszívesebben magyar napilapot az **Erdélyi Lapok**!

TÁRSADALMI ÉLET

A KOLOZSVÁRI NEMZETI KASZINÓ KÖZGYÜLÉSE. A kolozsvári Nemzeti Kaszinó évi rendes közgyűlését szombaton este tartotta meg a tagok rendkívüli nagy érdeklődése mellett dr. Jelen Gyula elnöke mellett. Az elnöki megnyitó után, amelynek keretében kegyeletes megemlékezés történt a kaszinó elhunyt tagjairól, az évi jelentések hangzottak el, majd a zárszámadás és a folyó évi költségvetés elfogadása történt meg. A közgyűlés Merza Gyula indítványára kimondta, hogy összegyűjti a kaszinó történetére vonatkozó adatokat és annakidején a kaszinó történetét megírja. A választások rendjén titkos szavazással az új tisztikar így alakult meg: elnök: Jelen Gyula dr. alelnökök: dr. Ferencz József, dr. Óváry Elemér, titkár: Szalay József, igazgató: Kopár Gerő dr. gazda: Gyulai Sándor, könyvtáros: Kopaics Kálmán, pénztáros: dr. Novák István, ügyész: dr. Ehrlich István. A választmányba, amelynek egy része választás alá került, beválasztották: Jelen Árpád, dr. Scheitz Vilmos, Ujvárossy Miklós dr. Perl Ottó dr. Szilágyi György, dr. Filep Gábor, Bocsanecz Tódor, Susnek Rezső, Gálffy Zsigmond, póttagoknak: Pohl Béla és dr. Groiss László.

CSIKSZEREDÁN AZ OLTÁREGYLET rendezésében február 25-én rendkívüli látványossággal s nagyszabású műsorral összekötött gyermek-kernevet lesz a Vigadóban.

CSIKSZEREDÁN A KATOLIKUS NÉPSZÖVETSÉG keretében működő nyomorenyhítő bizottság nagyszabású tea-estélyt rendezett az általa fentartott népkonyha javára. Dr. Hirsch Hugóné, dr. Nagy Bérnéné vezetése alatt mintegy hatvan uriaszony buzgólkodott az estély sikerén. Rég nem látott számban töltötte meg a Vigadó-termet a közönség felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül. Tarka táncok, tombola, jótékony konyha szórakoztattak. Vámszer G., Vámszer M., Weinhold Gusztó és Kozán Baba roppant drága Pierró és Pierrók voltak. Zakariás Ibike—Otetea Rutu, Veres Magda—Sz. Cseh Bandi elegáns angol valcerükkel arattak nagy sikert. Ennek a paródiáját mutatta be hat csoppség: Decian Dóra, Tetu Manyika, Tódor Bözsike, Rancz Sanyika, Jenei Haimi és Tódor Jancsika. A csoppségeken elegáns frakk, dekolált estélyi ruha feszült és végtelen bájosan táncoltak. Szentpétery Bálint és Fried Laci tréfás rumbát lejtektek sok ügyességgel. Ennek a paródiáját Czaka Klárka és Dobos Erzsike adta elő igen nagy sikkel és meglepő táncakézséggel. Moldován Jolánka és Nuridsány Bandi elegáns spanyol táncát Tauffer Bella és Fenke Ferike paródiázta enivalóan kedvesen. Fried Magda, Fried Laci és Nuridsány Marci pompás foxját Koncsag Jucika, Petres Baba és Pusztai Piri utánozta le nagy tetszés mellett. Az estély fénypontja azonban Antal Edit, Buzás Beci, Császár Kató, Csiszér Patyó, Kopaics Hanna, Zakariás Ibike, Veres Magda és Vákár Iluka „suszter-tánc”-a volt. A nyolc ügyes „suszterinas” pajzán jókedvet varázsolt a terembe és számukkal nem tudott betelni a közönség. Simó Feri és Csedő Gyurka „mester” maszkja elsőrendű alakítás volt. Czaka Pista és Potoczky Olga szolgáltatták a kísérő zenét művészi ritmusérzékkel. Az előadás jövedelme igen tekintélyes összeggel gyarapította a népkonyha fentartási alapját.

Főtiszteendő Plébános és Kántor urak figyelmébe!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy

orgona-építő üzemem

Marosvásárhelyen a világhírű Rieger orgona-gyár képviselével kibővíve, mindenben b. rendelkezésükre áll. — Készíték új orgonákat elektro-neumatikus csőrendszer szerint. Atalakításokat, javításokat, hiányzó homlokzatsíkokat, elektromos fűjtató készülékeket jutányosan vállalok. Költségvetéssel díjmentesen szolgálok.

Kiváló tisztelettel:

SZEIDL FERENC

orgona-építő Tárgu-Mureş (Palatul Cultură — Kulturpalota).

TISZTJUTJÓT TART A TEMESVÁRI MAGYARPARTI IFJUSÁG. Temesvár. Saját tud. A Magyar Párt ifjusági tagozata vasárnap délután tartja, a Magyar Ház nagytermében, tisztújító közgyűlést. Hír szerint új elnökséget választanak. A közgyűlés új szervezeti szabályzatot fog elfogadni, amelyet Beçsky István mérnök, tagozati tag dolgozott ki.

A ZILÁHI REFORMÁTUS WESSELENYI-KOLLEGIUM vendiákjai február 18-án tartják meg kilencedik műsoros estélyüket a Vigadó nagytermében dr. Kerekes Ernő ny. igazgató elnöke alatt. A tiszta jövedelmet, mint eddig, a tanulók felségélyezésére fordítják. Az estély iránt úgy Szilágyi, mint a szomszédos vármegyékben nagy érdeklődés nyilvánul meg. Műsora: Tárca Bertalan: Népdalegyveleg. Éneklő a református Wesselényi-kollégium ifjusági énekkara. Karnagy: Rák Károly. Visszaemlékezések és epizódok a kollégium életéből. Írta és felolvassa: Tóth Sándor. Dalokat énekel Balázs Árpádtól és Schubert Ferentől: Ajtay Éva. Zongorán kíséri: Rák Károly. Liszt Ferenc: Magyar rapszódia Nr. II. Zongorán előadja: Virágh Károlyné. Táncolja: Ruzska Judit. Petőfi-Auspitz: Falu végén kurta kocsmá. Éneklő a Zilahi Dalkör. A kollégium vendiákjai február 19-én, vasárnap délelőtt 11 órakor háláadó istentiszteletre gyűlnek össze a kollégium dísztermében, amely alkalommal Mentő István szilágyfőkereszturi református lelkész mond imát.

A CSIKSZEREDAI KOLPING LEGÉNYEGYLET két bohózatot és egy vigjátékot mutatott be a táncal összekötött farsangi estélyén. Nagy sikerrel szerepeltek Albert Piroksa, Dóczy István, Magyar Árpád, Nagy Margitka, Timár László, Bidermann Viktor, Keresztes Annuska, Bacsoni Mancika, Dóczy Mancika, Lázár István, Páll Lajos és Veress László. A betanításért és a rendűrt Páll Gyula segédlelkész iránt az elismerés, aki rövid itt tartózkodása alatt igen szép sikerrel működik a társadalmi élet terén.

CSIKSZENTMIKLÓS székely község egyike a megye legrendesebb egyházközségeinek. A Katolikus Népszövetség keretében igen áldásos kultúrélet folyik. Ifjusági Egyesülete 120 tagot számlál. Nyolcizben adták elő egymásután Bálint Vilmos „Düsgazdag”-ját, amelynek sikerére jellemző, hogy idegen községekből is eljöttek megnézni. Az is megtörtént, hogy olyan nagy volt az érdeklődés, hogy a derek szereplőknek egy este kétszer kellett előadni a darabot, mert a közönség nem fért be és

Az osztrák hadügyminisztériumból ellopták a chiffre-kulcsot

— Kínos kémkedési affér Bécsben —

Bécsből jelentik: A Sonn- und Montagzeitung hétfői száma szenzációs leplelést közöl arról, hogy az osztrák hadügyminisztériumban kémkedést fedeztek fel. A kémkedés kapcsolatban több lepleléstörténet történt. A hatóságok mindvégig a legnagyobb titokban folytatták a nyomozást, amely kiderítette, hogy a hadügyminisztériumban egy idegen hatalom számára kémkedtek és fontos titkos adatokat szereztek meg. Az ügy főszereplője a hadügyminisztérium egyik távirásza, aki a szóbanforgó idegen hatalomnak elárulta a rejtett írás kulcsát, amellyel a hadügyi hatóságok különböző helyekről bizalmas távirati értesüléseket kapják. A hadügyminisztériumban már régen észrevették, hogy avatlatlan személyek tudomást szereztek igen fontos katonai titkokról. A legnagyobb óvatossággal kezdtek megfigyelni mindenkit, akinek kezén a szóbanforgó jelentések keresztül mentek. Így terelődött a gyanu végül a távirászra és egy erdészre, aki egy határmenti községben lakik

és összejátszott a távirással. Mindkettőjüket letartóztatták. Azt hiszik, hogy az illető idegen hatalom azért akart hozzájutni a titkos katonai jelentésekhez, mert esetleges következő háború esetén Ausztriát átvonulási területül akarja felhasználni. Bécsben a leplelést kémkedés óriási izgalmat keltett. Nem tartják kizártnak, hogy még más személyek is bele vannak keverve az ügybe.

Az Új Nemzedék bécsi munkatársa a hadügyminisztériumban a kémkedési ügyről a következő felvilágosításokat kapta:

— Egyes hétfői lapok jelentésével szemben, amelyek nagyszabású kémkedési botrányról számolnak be, megállapítottuk, hogy ilyesmiről szó sincs. — Mindössze az történt, hogy egy legénységi állományhoz tartozó hadügyminisztériumi alkalmazott a táviró szakiskolából eltulajdonította a szolgálati eszközöket és azokat közvetítő segítségével Pozsonyba szállította. A közlegény segítő társával együtt fogságban van.

A világirodalom

legszebb regényei:

Sienkiewicz: **Tűzei-vassal Vizözön**
 „ **Volojodijovszki úr**
 „ **A kereszties lovagok**
 4 kötet 1746 oldal 340 lei és portó.
 Csakis együttesen rendelhető.

mindenáron még aznap megakartá nézni. Hetenkint ismeretterjesztő előadásokat tartanak. Keserű András plébános és Szakács Balázs egyházközpontoknak igen nagy része van abban, hogy szép kultúrelvet virágozik a faluban.

A CSIKSZEREDAI IPARTESTULET ISMERETTERJESZTŐ ELŐADÁSAI SORÁN Bartalis Agost ny. főszolgabíró vasárnap folytatta előadását a székelyek eredetéről. Nagy tárgyismerettel emlékezett meg a székelyek letelepedéséről, a föld birtokbavételéről, a székelyek nemek és nemzetiségek szerinti elosztásáról, a tiszek és faluk keletkezéséről. Az előadás után tea-estély volt, amelyet Szabó Dezsőné, Bereczky Árpádné, Biró Gáborné, Márton Ferencné, Dazbek Sándorné, Dávid Imréné és Császár Félixné rendeztek.

TORJÁN (Háromszék vármegye) a Katolikus Népszövetség ottani tagozata műsoros táncestélyt tartott, amely messze kimagaslott az eddigi mulatóságok közül. Örömmel állapítottuk meg, hogy itt egy nagyszabású kulturmunka folyik. Br. Apór Péter főgondnok, népszövetségi elnök vezető-irányítása mellett. A nagy területen szétszórta fekvésű községet két csoportra osztotta vezetőinek bölcs belátása és vasárnapról-vasárnapra folyik a két csoportban a nép oktatása. Oly jól esik megállapítani, hogy a történelmi nevezetességű községben évszázadok alatt kialakult és utálatos hatását még ma is éreztető kasztrrendszer, az ifjusági egyesület, különösképpen az 52 tagot számláló dalárda hatása alatt kezd engedni merevségéből és alapos a remény, hogy pár év alatt teljesen meg is szűnik. Az ifjusági tagozat és dalárda beszerzésének és vezetésének nehéz munkáját Barabás Márton plébános és Farkas Mihály kántor végzik, a katolikus intelligencia támogatásával. Erősen hisszük, hogy a torjai Katolikus Népszövetség kulturmunkájáról még sokat fogunk hallani.

Genfb
tegségéről
tés szerint
nap folyar
Báró S
kor telefo
nyíval, a
kapta:

— A h
töltötte.
Györggyel,
azokat az
viselőházb
téntek.

A hétfő
állapította,
góc terjed,
kintettel a
nek hideg
féle tőrő-b
az orvosok
bert állapo
lyos, de or
fő a remér

A nagy
örömet szer
tónak hétfő

Keddre
perkor kar
rint a bete
nem állott.

A száll
fekszik, hos
az autói, al
érdeklődnek
az egész vá
megbizottai
perctől kezd
járt a közti
tegségének.

Angelo
budapesti n
séta közben
lyos betegs
visszahajtat
ban jelentett
államférfiú

Öszentsé
fratozott Ge
nyi grófnak

App
s ez
feny

Kedden
lentik: Gróf
ország legsz
részvétet ke

A N

Geiből j
japán—kínai
dött tizenkilen
jelentésének
határozati java

— A Néps
Kina fennható
mandzsu állam
takozik a Kelle
okmány és a K
hatalmi egyezn
ellen.

A határoza
bíányzik belöle
lús, amellyel J
Mandzsuriát el

Apponyi Albert állapota változatlanul súlyos

— Terjed a tüdőben a gyulladós góc —

Genfből jelentik: Apponyi Albert betegségéről hétfő este kiadott orvosi jelentés szerint a beteg állapotában a hétfői nap folyamán nem állott be változás.

Báró Sztérényi József este fél 9 órakor telefonbeszélgetést folytatott Apponyinéval, akitől a következő értesülést kapta:

— A beteg a délutánt nyugodtabban töltötte. Hosszan elbeszélgetett fiával, Györggyel, akivel elmondatta magának azokat az eseményeket, amelyek a képviselőházban a legutóbbi napokban történtek.

A hétfő esti orvosi tanácskozás megállapította, hogy a tüdőben gyulladós góc terjed, de a szív működés elég jó. Tekintettel arra, hogy a tüdőre nem mernek hideg borogatást tenni, a Kneipp-féle turo-borogatást alkalmazzák, amitől az orvosok sokat remélnek. Apponyi Albert állapota változatlanul nagyon súlyos, de orvosai még minig nem adták föl a reményt.

A nagybeteg politikusként rendkívüli örömet szerzett Zita királynénak és Otónak hétfői újabb érdeklődése.

Keddre virradó éjszaka 1 óra 40 perckor kapott genfi telefonjelentés szerint a beteg állapotában rosszabbodás nem állott be.

A szálloda előtt, ahol a nagybeteg fekszik, hosszú gépkocsi sor áll, azoknak az autói, akik Apponyi hogyléte iránt érdeklődnek. A nemzetközi delegátusok az egész városból maguk jönnek, vagy megbízottaikat küldik el ide, attól a perctől kezdve, amint a városban híre járt a köztisztelőben álló politikus betegségének.

A pápa áldását küldte Apponyinak

Angelo Rotta érsek, a Szent Szék budapesti nunciusa, vasárnap délután sétá közben hallotta a hírt Apponyi súlyos betegségéről. Azonnal kocsiba ült, visszahajtatott a nunciaturára és táviratban jelentette a Pápának a nagy magyar államférfiú betegségét.

Öszentsége államtitkárja útján táviratozott Genfbe és áldását küldte Apponyi grófnak.

Apponyi fizikailag legyengült s ezért a katasztrófa még mindig fenyeget.

Kedden déli 2 órakor Budapestről jelentik: Gróf Apponyi Albert betegsége az ország legsúlyosabb rétegeiben őszinte részvétet keltett. Szinte páratlan az az

A Népszövetség formulát talált a japán-kinai kérdésre

Genfből jelentik: A Népszövetségnek a japán-kinai helyzet megvizsgálására kiküldött tizenkilences bizottsága hétfőn befejezte jelentésének megszövegezését s a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

— A Népszövetség Mandzuriára nézve Kína fennhatóságát ismeri el és megtagadja a mandzsu állam önállóságának elismerését. Tiltakozik a Kellogg-paktum, a népszövetségi alapszöveg és a Kínával 1921-ben kötött kilenc-hatalmi egyezmény bármely irányu megszegése ellen.

A határozati javaslat érdekessége az, hogy hiányzik belőle az a korábban tervezett rosszallás, amellyel Japánt akarták illetni, amiért Mandzuriát elismerte. Hiányzik az a rende-

aggodalom, amelyben nemcsak a magyar főváros, de az ország egész lakossága együtt van és mindenütt Apponyi beteg-

Bauer zágrábi érseknél házkutatást tartottak, mire visszaadta a királyi kitüntetéseit

Zágrábból jelentik: Nagy feltűnést keltett, hogy Bauer Antal zágrábi érsek lakásán néhány nappal ezelőtt meglepetésszerűen rendőrök jelentek meg és minden magyarázatot megtagadva, házkutatást akartak tartani. Az érsek azonban, a fennálló törvényekre hivatkozva, erélyesen ellenállott és kijelentette, hogy csak felsőbb parancsnak hajlandó magát alávetni. A rendőrség emberei ekkor eltávoztak, de pár nap múlva Sándor király pecsétjével és aláírásával ellátott ki-

ségének aggasztó állapotáról beszélnek. Ma valamennyi felekezet templomában könyörgő Istentiszteletet mutattak be a fővárosban, hogy az ősz magyar diplomata nyerje vissza újból egészségét.

A kezelő orvosok kedden reggel kilenc órakor kiadott jelentése szerint komplikáció tegnap óta nem történt, Apponyi állapota azonban nem is javult. Szellemi frissességét megőrizte, fizikailag azonban legyengült.

rályi ukázzal jelentek meg Bauer érseknél, aki ezek után kinyitotta előttük lakása ajtaját és megengedte a házkutatást, amely az érseki rezenciában egy teljes napig tartott, minden eredmény nélkül. Amikor a rendőrség távozni akart, az érsek átnyújtotta nekik azt a királyi kitüntetést, amit csak nemrég kapott Sándor királytól. — „Miután ezt a kitüntetést — mondotta az érsek — a királyi ukáz után nem érdemlem meg, adják vissza annak, akitől kaptam!”

Hindenburg birodalmi elnök megszüntette a névleges porosz kormányt

— A porosz tartománygyűlést feloszlatták —

Berlinből jelentik: Hindenburg elnök a német alkotmányban biztosított joga alapján a porosz Braun-kormány összes tagjait elmozdította és a hatalmat Papen birodalmi alkancellárnak, mint Poroszország birodalmi biztosának a kezébe tette le.

Tegnap már ismertettük, hogy a lipcei állambíróság mult nyári döntése óta milyen kettős kormányzat állapotában van Poroszország, s hogy emiatt milyen gyakorlati nehézségek és zavarok támadtak. Viszont új és parlamentáris megalapozáson kormányt se tudott adni Poroszország, mert a porosz országgyűlésen egyik pártnak sincs abszolút többsége, csak a nemzeti szocialisták vannak viszonylag a legnagyobb számban.

Hogy új választásokkal tisztázzák a többség újabb kialakulását, arra a tartománygyűlés mult pénteki ülése nem adott felhatalmazást. A feloszlásra még egy különös testületnek, az úgynevezett „Dreimänner-kollegium"-nak ad jogot a porosz alkotmány. Ez a három-férfi-kollegium áll a porosz államtanács elnökéből, a porosz miniszterelnökből és a

porosz tartománygyűlés elnökéből. Az államtanács elnöke dr. Adenauer szocialista, az eddigi porosz miniszterelnök, Braun is szocialista, s csak Kerl tartománygyűlési elnök volt nemzeti szocialista. A hármas kollégium ilyen összeállítása szintén leszavazta a porosz tartománygyűlés feloszlását.

Most, hogy Hindenburg elnök a Braun-kormányt elmozdította, annak a hármas kollégium összeállítására is kihatása lett. Ebbe a kollégiumba most Braun helyébe Papen került, s így Kerl tartománygyűlési elnökkel együtt a jobboldaliak többségbe jutottak.

A porosz legfelsőbb alkotmányhatóságként működő „Dreimänner-kollegium" az új összeállításban hétfőn este összeült és kimondotta, hogy a porosz országgyűlést március 4-ikére feloszlattja. A feloszlás mellett szavazott Papen és a nemzeti szocialista Kerl, míg a tanács harmadik tagja, Adenauer dr. tartózkodott a szavazástól. Az utóbbi a szavazástól való tartózkodását azzal indokolta, hogy törvénytelennek tartja Hindenburg birodalmi elnök intézkedését, amellyel a porosz kormányhatalmat Papenre ruházta.

Temesvár ostromállapotban

Temesvár. Saját tud. Az ostromállapot a város környékére 2 kilométeres körzetben kiterjed, úgy, hogy meg Ujkisoda is beleesik. Bukarestből Graf tábornokot rendelték ki Temesvárra, aki átveszi a legfőbb katonai parancsnokságot. Kedden reggel kellett volna megérkeznie, de a forgalomzavar akadályai miatt késett. Ha megérkezik, a hatóságok az ő intézkedései szerint fognak eljárni. A személyes biztonság ellen vétők a hadbírósg előtt felelnek. Ezért azonban külön hadbírósgot nem fognak felállítani.

Magyarok! Olvassatok és terjesszitek a legújabb magyar napilapot az

Erdélyi Lapok

ZÜRICH I ZÁRLAT. Párizs 20.23¹/₄, London 17.77¹/₂, Newyork 51³/₄, Bruxelles 72.10, Milánó 26.50, Madrid 42.52¹/₂, Amsterdam 208¹/₄, Berlin 123.10, Wien 73.05, Szófia 375, Prága 15.33, Varsó 58, Bukarest 308.

Tanyákra és pusztákra költözködik a városok és falvak népe Magyarországon

Erdekes adatok a magyar tanyavilág életéből, ahol kevesebb a nő, mint a férfi

Budapest. Saját tud. A magyar városokból és falvakból szakadatlan rajokban árad szerte a nép, a tanyák, a puszták felé, amelyeknek száma szüntelenül emelkedik. Száz évvel ezelőtt csak 1204 ilyen külső telep, azaz tanya volt Magyarországon, a kiegyezés idején ezek száma háromezerkilencszázhatvanra növekedett, ötven évvel ezelőtt 6390 volt a számuk, a legutolsó népszámlálás szerint 3412 község mellett 9172 pusztá, telep és egyéb lakott hely van Magyarországon. Ennek a külterületi lakosságnak a lélekszáma is mind nagyobb és nagyobb lesz. Majdnem úgy fest a dolog, mintha az ország népének többlete elsősorban mindig a lakatlan területeket keresné fel és ott igyekeznék elhelyezkedni.

A legújabb megállapítások szerint kiderült, hogy a tanyák lakosságának száma meghaladja az ország népességének egyötödét. Csongrád megyében azonban a lakosságnak majdnem a fele, Békésben több, mint egyharmada, Jász-Nagykun-Szolnok megyében majdnem harminc százaléka él szétszórtan a határokon, kisebb-nagyobb településeken. A Dunántul megyei között Somogy áll az első helyen 21 százalékos arányszámmal.

A tanyavilág kiterjed az egész nagy magyar Alföldre, az ország területének majdnem a felére és ezen a részen a lakosságnak több mint harminc százaléka él szétszórtan. Ennek a területnek 1869-ben még 48 lélek volt az átlagos népsűrűsége, ma 79. A tanyai rendszer elterjedésének nagy része van ebben az emelkedésben. Pedig a népszámlálást télen tartják, amikor a tanyákról mindenki behúzódik, ha van hová. Csongrád megyében a népszámláláskor a belterületen csak 274 házat találtak üresen, a külterületen 883. A tanyák világa külön világ, sok tekintetben külön törvényekkel és egészen más jellegzetességekkel, mint a belterületek. A külterületen kevesebb a nő, mint a férfi. Ezer férfire itt 960 nő esik a belterületeken 1069. Azonkívül több itt a gyermek. A lakosságnak majdnem a harmadrésze fiatalabb 15 évnél, a belterületen alig egyötöd rész. A házasságok között több a házasság, de viszont több is az irástudatlan. A tanyák világa külön problémakört ölel fel, amelynek megoldása sürgős és halaszthatatlan.

Allandóan emelkedik az öregek száma. — Somogyban és Baranyában van a legtöbb öreg ember

Magyarországon 1869-ben csak minden huszadik ember érte el a hatvanadik életévét, 1930-ban azonban már minden tizedik ember túlélt ezt a kort. 1869-ben a valószínű életkor még vesse volt a negyven évtől, ma azonban a valószínű életkor hatvanhárom évként felel meg. Ily körülmények között, valószínű, hogy a mostani újszülöttek fele megéri a hatvanadik élet, ami azt jelenti, hogy hatvan év múlva már a lakosság ötöd része, azaz minden ötödik ember túl lesz ezen az életkoron.

Nemzetközi adatok is igazolják, hogy a társadalmak fokozatosan öregszenek, az átlagos életkor mind magasabb lesz. Franciaországban már 1920-ban is 14 százalék volt a hatvan évnél idősebbek aránya. Magyarországon e foknak elérésé-

A
HOTEL CENTRAL
mindazok számára, akik hosszabb ideig óhajtanak Kolozsvárt tartózkodni, penzió árakat állapított meg:
Szoba egy személy számára, napi háromszori étkezés és kiszolgálással 220.— L.
két személy számára ugyanezekkel 370.— L.
Hideg-meleg víz. Központi fűtés.

hez még néhány évtizedre van szükség. Az öreg korúak számának ez az emelkedése azért következett be, mert a fiatalabb életkorban a halandóság mindjobban csökken. Az öreg korban azonban ma is a régi a halandóság. A hatvanadik életévet mind több és több ember lépi át, de az orvostudomány

Titokzatos gyilkossági kísérlet az Irja hadnagy szerzője ellen

— Meller Rózi állapota súlyos —

Bécsből jelentik: Meller Rózi vegyész-mérnököt, az „Irja hadnagy” zseniális szerzőjét szombaton egy ismeretlen férfi a laboratóriumban megtámadta és késsel háromszor hátba szúrta. A vegyész egy sósavas üveget vágott a merénylőhöz, akinek nyoma vezetett.

Az írónő állapota vasárnap rosszabbra fordult. Vért hányt és idegösszeroppanás következett be.

A legújabb bécsi jelentések így szólnak:

Meller Rózi, a bécsben élő magyar vegyészdoktor és írónő, aki ellen szombaton ismeretlen támadó törrel merényletet követett el, igen súlyos állapotban fekszik a lakásán. A rendőrség erőlyesen nyomoz a merénylet ügyében, amely rendkívül titokzatosnak látszik. Az írónő előadás nyomán ugyanis eleinte az volt a feltevés, hogy nemzeti szociálista követte el bosszúból a merényletet, most azonban inkább az a feltevés alakult ki, hogy nem annyira politika áll a merénylet hátterében, mint inkább személyi ügy és Meller Rózi valószínűleg nagyon jól ismerte merényletjét, akit azonban nem akar megnevezni, nehogy a rendőrség kezére jusson.

Erre vall az a körülmény is, hogy a merénylet nem hagyta el azonnal a laboratóriumot, ahol az írónőt megtámadta, hanem előbb nyugodtan kötszereket keresett és bekötözte sérüléseit, amelyeket a Meller Rózi által hozzávágott sósavas üveg okozott. Még arra is volt ideje, hogy eltüntesse a gyanús nyomokat, kezét megmossa és csak azután távozott. Kétségtelen, hogy az ismeretlen nem először járt a laboratóriumban, ahol ilyen kitűnően kiismerte magát.

Meller Rózi, akit közben több ízben kihallgattak, teljes hallgatásba burkolódik. Mindig azt hajtogatja, hogy nem ismeri támadóját, de az az érzése, hogy azonos azzal az emberrel, aki már szeptemberben is megtámadta.

Múlt év szeptemberében ugyanis hasonlóan rejtélyes körülmények között intéztek támadást az írónő ellen. Meller Rózit akkoriban a Deutsches Volkstheater kapujában érte a támadás, amikor egy ismeretlen férfi leütötte őt. Különös, hogy Meller Rózi akkoriban nem tett említést az őt ért merényletről, támadóját nem jelentette fel, sőt az egész esetet annyira eltitkolta, hogy arról csak most szereztek tudomást a hatóságok. Az a feltevés alakult ki, hogy az eset tisztázása nyilván kellemlen volna Meller Rózi számára és ezért a rendőrség most már nemcsak politikai ellenfelei, hanem személyes ismerősei körében is kutat a tettes után. Az ügy előzményeihez egyébként hozzátartozik az is, hogy Meller Rózi dr. köztudomásúan egészen titokzatos életet élt. Így évekig Dániában tartózkodott, ahol, mint parasztleány időzött egy vidéki tanyán. Teheneket fejt, házi munkát végzett és senki még csak nem is sejtette, hogy a zsellérleány szerepét betöltő fiatal nő jobb társadalmi körökhöz tartozik és tudomá-

még ma sem jutott el olyan lehetőségek birtokába, amelyek segítségével az életkor felső határát ki lehetne tolni. Hatvan éven felül a halandóság rohamosan növekszik és a szervezet előregedése ma is körülbelül ugyanabban az életkorban következik be, mint azelőtt.

Magyarországon a legtöbb öreg ember Somogyban és Baranyában él. Általában az életkor a Dunántulon hosszabb, mint az Alföldön. Somogy megyében a lakosságnak 13 százaléka idősebb hatvan évnél, Szabolcsban csak 8 és fél százaléka. Igaz, hogy ez részben azzal is összefügg, mivel a Dunántul kevesebb a gyermek, mint Szabolcsban és ennél fogva ott az öregek arányszáma már emiatt is nagyobbak tűnik fel.

nyos végzettsége is van neki. Az orvosnő édesanyja elmondotta még azt is, hogy leánya vasárnap ismét előadta a merénylet lefolyását. Kijelentette, hogy a merénylet a támadás után torkonragadta s így maradt kezében annak nyakendője, amelynek másik darabját, valamint a laboratórium ajtó kulcsát meg is találták a helyszínen. Meller Rózi nem emlékszik arra, hogy valaha is látta volna merényletjét, nem tartja azonban kizártnak, hogy ugyanaz az ismeretlen támadta őt meg ősszel a Deutsches Volkstheater kapujában.

SZÍNHÁZ

Nagyvárad:

Egész héten mozi.

Kolozsvár:

Szerdától egész héten mozi

Szatmár:

Szerdán: Forgószél.

Csütörtökön: Forgószél.

Pénteken: Utolsó farsang.

Temesvár:

Szerdán este fél 9 órakor: Jó házból való urilány.

Csütörtökön este fél 9 órakor: Szerelmes orvos.

Pénteken este fél 9 órakor: Első éjszaka.

Szombaton este fél 9 órakor: Első éjszaka.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Babszem Jankó (Látványos meséjáték).

Vasárnap délután 4 órakor: Első éjszaka.

Vasárnap este fél 9 órakor: Tatárjárás. (Balázs István felléptével és Körössy Dudus közreműködésével.)

LEGUJABB

KORDA-KÖNYVEK

Plus: Isten bennünk. Fűzve 90 lei
Kötve 120 lei

Kühár: Örökélet forrásai a hétszentségben. — — — Fűzve 110 lei
Kötve 145 lei

Elekes: Krisztust—Kenyeret. 145 lei

Biró S. J.: E jelben győzni fogsz. 15 lei

Müller Lajos S. J.: Szeressétek egymást — — — 25 lei

Öreg plébános levelei I., II., III. rész — — — 185 lei

Herwig: Farkasok között — 45 lei

Erdélyi Lapok könyvosztálya
Oradea, Strada Regele Carol No. 5

1862
február
8

szakában
az egyet
és gazda
tét. Amik
nia az or
amikor 19
az: a háb
pikturáa
teljesitmé
egészen 19
Olga veze
Vele ment
leségül is
boldogan
endren do
s a bajor
művészi k
nyi Grün
tott együtt
lye teljes
lyekkel ig
Thormaál
művésztele
Nagybány
Három kir
a szintetik
impresszió
követőre ta
oányozta.
mat kellett
ragadta el.

Szent
kegytemp
Jövő vasár
szentelik n
somlyói hi
det P. Luk

DR. BI
ADÁSA GY
RAJZÁROL
(1861-ben a
egyesületé
zata élénk
alatt. Vasár
terjesztő elő
felkérték há
sára Gyulaf
legjobb isme
kérésre a m
tott előadás
ságnak arról
Fehérvárnak
benne a törté
zatos multja
megkapó kö
megtartott el
a középkori,
századok Gy
a hallgatóság
át, Gyulafeh

Befagy
Saját tud. A
kezet óta ne
mélységű ku
több helyen
dolt dolog és
nek, hogy a
nál is sokka

Influen
hogy gyor
„Ferenc Jö
tal többször

HIREK

Felelősszerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13. — Telefon 802.

Budapesti képviselő: **dr. Verzár Gyula**
Budapest, IX., Erkel-u. 12. földsz.
Telefon: 68-0-81. Csockszámla: 22.353

1862
február
8

Ferenczy Károly születése

Bécsben született és mégis a modern magyar piktúra egyik legnagyobb alakjává nőtt Ferenczy Károly, aki a régi Magyarországnak abban az időszakában érhetle el művésze magaslatait, amikor az egyetemes kultúrárdás, boldog és békés fejlődés gazdagították az ország művészi és szellemi életét. Amikor született: még nem volt teljes harmónia az országban (a hatvanhetes kiegyezés előtt) s amikor 1917 március 18-án meghalt, már nem volt az: a háború kellős közepén. De 1886-tól, amikor a piktúrával kezdett foglalkozni, gyönyörű s művészi teljesítményben gazdag élet kinálkozott számára, egészen 1914-ig. A művészetbe unokanőpére, Fialka Olga vezette be, aki húsz évvel volt idősebb nála. Vele ment 1886-ban Nápolyba s kevéssel ezután feleségül is vette s a nagy korkülönbség dacára igen boldogan éltek. A nyolcvanas évek végén Szentendrén dolgozott Ferenczy, majd Münchenbe ment s a bajor főváros akkori nyugodt, harmónikus, művészi környezetében, ahol régi barátai, Iványi Grünwald Bélával és Csók Istvánnal dolgozhatott együtt, Ferenczy Károly liraiságra hajló kedélye teljesen érvényesülhetett kompozícióiban, amelyekkel igen hamar feltűnt. 1896-ban Hollósyval, Thormaával és Rétyivel megalapította a nagybányai művésztelepet, amelynek haláláig vezető tagja volt. Nagybányán festette legszebb képeit (Hegyibeszéd, Három királyok, stb.), amelyekkel iskolát csinált a színtetikus naturalizmusa, amelyet idővel az impresszionizmus váltott fel nála, rendkívül sok köpetjére talált s főleg a háború előtti ifjúság bálványozta. Kolorisztikus naturalizmusával forradalmat keltett s a halál szinte a festőálvány mellől ragadta el.

Szent Teréz szobor a csiksomlyói kegytemplomban. Csikszereda. Saját tud. Jövő vasárnap templomi ünnepség keretében szentelik meg Lizói Szent Teréz szobrát a csiksomlyói híres kegytemplomban. Ünnepi beszédet P. Lukács Manszvet missziós atya mond.

DR BITAY ÁRPÁD ROMÁNYNYELVŰ ELŐADÁSA GYULAFEHÉRVÁR TÖRTÉNETI HELYRAJZÁRÓL. Az erdélyi románság legrégebb (1861-ben alapított) és legnagyobb művelődési egyesületének, az Astra-nak gyulafehérvári tagozata élénk munkásságot fejt ki a téli hónapok alatt. Vasárnap délutánonként rendezett ismeretterjesztő előadásai során már a múltban is (1931) felkérték három ízben történelmi előadások tartására Gyulafehérvár gazdag multjából a kérdés legjobban ismerőjét, dr. Bitay Árpádot. Hasonló felkérésre a mult vasárnap újra dr. Bitay Árpád tartott előadást a nagyszámban egybegyűlt hallgatóságnak arról a kérdéstről, hogy milyen képe volt Fehérvárnak a multban, milyen épületekről tud benne a történelem s milyen volt azoknak a változatos multja. A kitűnő román nyelvkészséggel, megkapó közvetlenséggel és imponáló tudással megtartott előadás színes, mozgalmas képet festett a középkori, a fejedelemség korabeli s az újabb századok Gyulafehérvárjáról egyaránt, közelhozva a hallgatóság lelkéhez, a történelmi topográfián át, Gyulafehérvár gazdag multját.

Befagynak a kutak. Kézdivásárhely. Saját tud. Az erdő alatti falvakban emberemlékezet óta nem fordult elő, hogy a 10—12 méter mélységű kutak befagytak volna. Most már több helyen előfordult ez a lehetetlennek gondolt dolog és a falusiak ebből arra következtettek, hogy a tél hátralevő része még a tavalyinál is sokkal erősebb lesz.

Influenzával gondoskodjék arról, hogy gyomra és belci a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával többször és alaposan kitisztíttassanak.

Két héten belül összeül a temesvári városi nagytanács. Temesvár. Saját tud. A temesvári városi választások ellen beadott felelősségi ügyét szombaton tárgyalta a helyi revíziós bizottság. A tárgyalásra csak déltájban került sor s az, két óráig megszakítással, este félnyolcig tartott. *Brudariu* Adrian ügyvéd, a Lupu-párt itteni vezetője, aki a szociáldemokratákkal együtt alkotott lista vezetője volt, hosszúságú beszédben kifogásolta, hogy a törvényszéki elnök irodája környékét két hétig megszállta a rendőrség, hogy letartóztatások is voltak s végül, hogy hivatalos kimutatás szerint Temesvárnak csak kilencvenhét ezer lakosa van, ha a város százháromezret mutat is ki s így csak harminckét tanácsost lehetett volna választani. Harminchat tanácsost csak a százezer lakossal rendelkező városokat illeti meg. A megválasztott tanács részéről *Nicolaevici* Pál dr (román nemzeti-parasztpárt), *Ungár* Adolf dr (Magyar Párt), *Schmitz* Ferenc és *Probst* János (németek) és *Nobel* Sándor dr (Zsidó Párt) kérték, hogy utasítsák el a felelősségi ügyet, mivel az alaptalan. A revíziós bizottság a felelősségi ügytényleg elutasította. Az indoklásban kimondta, hogy azok részéről, akik a felelősségi ügyet meg lettek akadályozva választói joguk gyakorlásában, egyéni panasz nem érkezett be. Ami a tanácsostagok számát illeti, a törvény 76. szakasza szerint ezt a számot tíz évre határozzák meg. 1929-ben pedig a minisztérium Temesvár számára harminchat tanácsost állapított meg. Miként értesülünk, a temesvári városi tanács így most akadálytalanul megalakulhat. A revíziós bizottság ezen döntése után most már csakis alaki okokból lehet felelősségi ügyet Semmitősségihez. A nagytanácsot két héten belül egybe is fogják hívni.

Erősödik a székelyföldi szöttes mozgalom. Kézdivásárhely. Saját tud. Háromszék megye területén napról-napra örvendően erősödik a szöttes mozgalom és úgy a városok, valamint a falvak is egymásután rendezik az u. n. szöttes-bálákat. Csak nemrég Sepsiszentgyörgyön volt szöttes bál, most pedig Osdala, Kézdivásárhely és Torja készülnek a szöttes bálakra.

„Romániai takarékbetések országos szövetsége.” Temesvár. Saját tud. A két héttel ezelőtt tartott előkészítő ülés után vasárnap délelőtt a temesvári városházán temesvári és bánági bankbetések kimondták a „romániai takarékbetések országos szövetségének” megalakulását. *Giulvezan* Mihály dr, *Szabó* Béla dr és *Fenyves* Vilmos dr rámutattak annak szükségességére, hogy a betétek összefogjanak, különösen a konverziós törvény előtt. *Mrazek* Viktor dr csatlakozásra szólította fel a kisebbségi részvényeseket, *Schön* Ede kívánta, hogy a bankok igazgatóságaiban a betétek egy-egy képviselője foglaljon helyet. A szövetség elnöke *Brebanar* Vasile lett, alelnökök *Szabó* Béla dr, *Schmitz* Ferenc dr, *Giulvezan* Mihály dr, vezetőszéki tagok: *Nemes* József, *Steigüber* István, *Dauerbach* György, *Sugár* Mihály dr, *Mausz* Mihály, *Jorgovits* Milán, *Schön* Ede, *Mrazek* Viktor dr, *Fenyves* Vilmos dr, *Fratila* János, *Szidon* János, *Szappanos* Gyula, *Straub* Péter; a vidékről: *Jucu* János dr szenátor (Lugos), *Popovici* János (Karánsebes), *Morariu* Szergiusz (Orsova), *Réb* Vilmos (Varjas), *Stass* György (Gyarmata), *Korber* Miklós (Perjámos), *Rusmir* Illés oravicai polgármester. A felügyelő bizottság tagjai lettek: *Steiner* Károly, *Zobay* Péter, *Catina* Vasile; póttag: *Stanculescu* Dimitrie.

Szép és díszes kiadások!

ATHENEUM PROPAGANDA KÖNYVEK!

*
Papini: Krisztus története, 520 oldal.
Egész vászonkötés — — — 90 lei
Papini: Szent Ágoston. Gyönyörű
amateur-kötés — — — 90 lei
Schneider: Néhány óra a bencések
között. — — — 60 lei

*
Erdélyi Lapok könyvostálya
Oradea-Nagyvarad, Str. Regele Carol 5

Aki pedig tiltakozik — nem kap pénzt. Csikszereda. Saját tud. A föld- és házadó alampunkálatai elvégzésére alakított bizottságokba, a megye is kiküldötte delegáltjait. A kiküldöttek, akik az adózók érdekeit képviselték, súlyosabb kirovásoknál és megállapításoknál, tiltakozásuk jeléül, nem irták alá a jegyzőkönyveket. Most részükre kellemetlen meglepetéssel állapította meg a pénzügyigazgatóság, hogy az adóügyi rendelkezések között intézkedés van arra vonatkozólag is, hogy azoknak, akik a jegyzőkönyvek aláírását megtagadták, napidíj nem folyósítható. A kiküldött megyei tanácsosok fáradságaikon kívül tekintélyes összegű fuvar- és ellátási költségekkel terheltettek meg, amelynek megvonása súlyos sérelem és valószínű, hogy esetleges bírói beavatkozás megdönti ezt a rendelkezést.

Tudni sem fog hasfájásról, mert biztosan segít a Kopro hashajtó.

Mivel rémitik megint a világot? Lord Halsbury az egyik angol katonai szaklapban nemrégiben feltűnést keltő cikket írt azokról a halálos hatású gázokról, amelyeket az utolsó években állítottak elő és amelyeknek használatára valószínűleg sor fog kerülni a legközelebbi gázháborúban. Megemlíti e cikkében többek között a diphenyl-chlorarsine nevű vegyületet, amelyet repülőgépekről fognak köznök bocsátani. Ez a szépenévű gáz akkor is súlyos zavarokat fog okozni az orrukban, ha csak 200 milliommodrésznyi mennyiségben fog belekeveredni az általunk beszippantott levegőbe, nagyobb mennyiségben élvezve pedig szabályszerű örlétséget okoz. A nemes lord ugyanis közli velünk cikkében, hogy ma már olyan gépfegyverünk is van, amely percenként 600 lövést tud leadni, még pedig olyan eredményesen, hogy minden egyes golyó három egymás elé állított emberen tud áthatolni. Megfelelő körülmények között tehát ezzel a gépfegyverrel 18.000 embert lehet lekaszálni percenként. Már t. i., ha minden golyó talál. Szerencsére minden ezredik se. A lezajlott világháború alatt mindössze 78.000 embert öltek meg gázzal. Ehhez — a katonák szerint aránylag szerény eredményhez — 100.000 tonna gázt kellett elhasználni, tehát minden egyes haláleset előidézéséhez egy tonnánál nagyobb gázmennyiségre volt szükségük a hadviselőeknek. Lord Halsbury most megnyugtató bennünket, hogy a jövőben sokkal nagyobb takarékoság mellett aránytalanul kedvezőbb eredményeket lehet majd elérni, mert a legújabb fajta mustár-gázból egy tonna elegendő ahhoz, hogy 45 millió embert elpusztítsanak vele. Jó szerencse, hogy ezek csak elméletben vannak így s a gáz és gépfegyvergyárosok kínálják ezzel a reklámmal portékájukat.

MEGJELENT!

Sándor Imre: Katolikus ifjúsági imakönyvének II. kiadása

Hittanár urak
figyelmébe!

Középkolások számára egyedüli imakönyv egész Erdély területén
440 oldal, szép egész vászonkötésben, arany nyomással.

Csak
60
Lei

Egyedüli megrendelési hely:
ERDÉLYI LAPOK ORADEA

Az ostromállapotra hivatkozással feloszlatták az aradi Magánalkalmazottak gyűlését. Arad. Saját tud. Az aradi magánalkalmazottak vasárnap délelőttre gyűlést hívtak egybe helyzetük megbeszélésére. Még a gyűlés megkezdése előtt megjelent a rendőrség és a sziguranca kiküldötte, s arra való hivatkozással, hogy a kormány ostromállapotot rendelt el, feloszlatták a gyűlést. A magánalkalmazottak panasszal fordultak az illetékes hatóságokhoz.

Megdagadtak a bányási folyók. Temesvár. Saját tud. A hirtelen bekövetkezett esőzés és olvadás a néhány nappal ezelőtt még befagyott folyók vizét erősen megdagasztotta. Igen megnövekedett Temesvárott a Bega vize is. A Temes-Begaszabályozó Társulat a beérkezett jelentések alapján megállapította, hogy aggodalomra nincsen ok, a vizek lefolyása normális. Temesvárott mégis hovatovább bizonyos aggodalommal gondolnak azokra a városzéli telepekre, amelyek tavaly a Behela-patak áradása miatt víz alá kerültek: ugyanis az árvíz óta semmiféle lényeges intézkedés nem történt.

Vargha Lászlót beválasztották a Gazdasági és Hitelszövetkezetek igazgatóságába. A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének Kolozsváron tartott közgyűlésén, amelyről vezércikkünkben számolunk be, s amelyen 350 hitel- és tejszövetkezet vett részt, Bihar megyéből Dr. Borbély János, Vargha László, Balajthy Jenő és Juhász János központi főellenőr jelentek meg. A közgyűlés Vargha Lászlót a Takarékság Szöv. igazgatóját a Szövetség igazgatósági tagjává választotta.

Husz év után a bankszolgának is egy év felmondás jár. A Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókja 15 napi felmondással elbocsátotta Puskás Teodor szolgát, aki 1912 óta állt a bank szolgálatában s évi nyugdíjnak 462 magyar pengőt ajánlott fel a bank. A nagyváradi járásbíró 122 P havi járadékot ítélt meg. Puskás felebezésére a váradi törvényszék megállapította, hogy bár Puskás nem is volt tisztviselő, de mint 20 éve alkalmazottat, megilleti az egy évi felmondás. A bank ezt ki is fizette, de egyben a Semmitörvényes fordult, amely február 27-én fog végleg dönteni az érdekes ügyben.

Nyugodtan alszik, ha fürdőjét Velosa pezsgő fenyőtablettával gyógyhatásúvá teszi.

A bányási Magyar Párt és a munkakamarai választások. Temesvár. Saját tud. A küszöbön álló munkakamarai választásokra való tekintettel a Magyar Párt külön szakosztályt létesített. Elnöke Lukács Jenő mérnök, a munkástelepi párttagozat elnöke, tagjai: Szappanos Gyula, Lőrincz István és Holló Gyula iparosok és Raskó Sándor dr ügyvéd, a Magánalkalmazottak Egyletének ügyésze. A szakosztály a kérdést napirenden tartja s igyekszik különböző érdektületekkel paktumot kötni. Így a Katolikus Munkásgyesülettel is. Az utóbbit különben, mint jelentettük, a választásokat előkészítő időközi bizottságból mellőzték. A bizottságok ünnepélyes beiktatásakor az Egyesület emiatti tiltakozását be is jelentette Schiff Béla vezetőségi tag. Azóta Baran dr. prefektus a katolikus munkások küldöttségének megígérte, hogy a bizottságokban ők is helyet fognak kapni.

Terv-gazdálkodás a kereskedelemben nem ismeretlen fogalom, sőt azt látjuk, hogy ez a vezető cégeinknél már régi multra tekint vissza. Így például a minden évi leltár-árusítás rendszere a Reichard cipőáruházban is erre mutat. E leltár-árusításokon az elmúlt év összes maradékai rendkívül leszállított áron kerülnek eladásra, egy-egy pár cipőt 99, 190, vagy 290 leiert lehet beszerezni. Felhívjuk olvasóink figyelmét a cég mai hirdetésére.

Óriási hidegek Oroszországban. Leningrádból jelentik: Leningrád környékén a hőmérséklet mínusz 28 fokra süllyedt. Borzalmas hideg uralkodik az Ural környékén, ahol a napokban mínusz 45 fok hideget mértek. Az időjelző állomások jelentése szerint Észak-Oroszországban jelenleg nagyobb a hideg, mint a Sarkvidéken.

A jégtorlaszok megállították a vasúti forgalmat Karánsebesnél

Temesvár. Saját tud. Karánsebes környékén a Temesen zajló jégtorlaszok megakadályozták a vasúti forgalmat. Az ár hétfő éjszaka Teregovától 500 méternyire 3 méteres jégtorlaszokkal a Temes hidját szétrombolta és a töltést 16 méterre elmosta. Ez éjszaka 12 órakor történt, de nyomban intézkedett a CFR és deszkapallóval javították a forgalmat.

A személyvonat utasai csak átszállással tudták folytatni az utat. A vasútigazgatóság elren-

delt, hogy kedden az 1. és 2. számú Simplon-expressz rendes uton közlekedjék, az utasok átszállnak. Szerdán csak a helyi utasok utazhatnak. A hálókocsok és a milánói közvetlen kocsik Aradon keresztül folytatja útját. A 15. és 16. számú vonat Bukarest és Orsova között közlekedik és nem jön Temesvárig. A teherforgalom teljesen megszűnt. Marosillye és Arad felé térítették. Cristea vasútigazgató minden intézkedést megtett és reméli, hogy 5 napon belül sikerül helyreállítani a rendes forgalmat.

Feloszlott a bányási német néptanács. Temesvár. Saját tud. A bányási német néptanács Muth Gáspár dr. elnöke alatt évi közgyűlést tartotta Temesváron. A néptanácsot Reitter Imre dr. szenátor indítványára feloszlatták. Az új választásokat március 20-án tartják meg. A bányási németiség hat választókerületben százötven néptanácsi tagot választ, az új tanács megalakulása március 30-ára van kitűzve. A választások lényege, hogy azokon most már a német ellenzék is részvesz, miután azt tavaly felvették a Német Népközösségbe.

Érdekes törvényszéki ítélet az elbocsájtott alkalmazott perében. Arad. Saját tud. A Termény és Aruraktár r.-t. tavaly likvidált és összes alkalmazottainak felmondott. Közte Lambertus Henriknek is, aki két havi fizetést kapott végkielégítésként. Ugyanakkor az igazgatóság nyilatkozatot íratott vele alá, hogy a vállalat szemből semmiféle követelése nincs. Később azonban Lambertus keresetét adott be a felszámolás alatt levő vállalat ellen és kérte a bíróságot, állapítsa meg: jogos volt-e a két havi felmondás a vállalat részéről. Az iparhatóság a felszámolás alatt levő vállalatra tekintettel, valamint a Lambertus által adott nyilatkozatra, elutasította a keresetét. A járásbíró szintén az iparhatóság álláspontját tette magáévá. Harmadik fórumként került a per a törvényszék elé, amely kimondta, hogy a lemondási nyilatkozatnak semmi hatálya nincs s mivel Lambertusnak, aki 1910-től 1932-ig teljesített szolgálatot s oly természetű szolgálati beosztása volt, hogy részére egy évi felmondási idő jár, erre az időre megítélte számára a fizetést, mint végkielégítést. A törvényszék hangsúlyozta ítéletében azt, hogy szerzett jogokról nem lehet egyszerű nyilatkozattal lemondani, ha az hátrányos helyzetet teremt az alkalmazott számára.

A nagyváradi Arutözsde hétfől jelentése. A február 6-iki tőzsdenapon bejegyezték a nagyváradi Arutözsden 3 vagon búzát, 3 vagon árpát, 65 vagon tengerit, 3 vagon tökmagot, 10 vagon napraforgó magot, 2 vagon korpát, 1 vagon rozst. Középarak: Buza 72 kgr 30/0-os 675, tengeri 190. árpa 335, zab 245. rozs 550, korpá 170, napraforgómag 340, tökmag 500 lei per 100 kgr ab Nagyvárad.

Tisztázták a plébános-gyilkosság gyanúja alól a katolikus tanítót. Miskolcra jelentik: A sajamósi papgyilkosság nyomozásában ma estére szenzációs fordulat várnak. A miskolci csendőrség nyomozó alosztálya ugyanis teljesen új irányba terelte a nyomozást s bejelentette, hogy esetleg gyanúsítottakat fog előállítani. Lóránt Miklós sajamósi kántortanító szerepét teljesen tisztázta a vizsgálat. A kántornál tudvalevően egy véres zsebkendőt találtak, amelyet felküldtek a budapesti egyetem bakteorológiai intézetének, hogy a zsebkendőn talált vért összehasonlítsák a meggyilkolt plébános mellett talált véres zsebkendővel. A vegyvizsgálat kétségetlenül megállapította, hogy a két zsebkendőn talált véryomok más és más vércsoportból származnak.

A Magyar Nemzeti Bank osztaléka. Budapestről jelentik: A Magyar Nemzeti Bank közgyűlése 9 százalékos osztalékot szavazott meg.

Pusztul a Kludszky-cirkusz állatállománya. Bukarest. Saját tud. A világhírű Kludszky cirkusz Ploestiben teitel igen nehéz körülmények között. A nagy hidegek idején sok állata megbetegedett és elpusztult. A napokban megdöglött egy szép elefántja is. Ezt Kludszky tegnap Bukarestbe szállította és felajánlotta az állattani múzeumnak. Kludszky Rudolf ez alkalommal újabb lépéseket tett, hogy állatállományát átadja a fővárosnak egy létesítendő állatkert céljaira.

Eltűnt a jég alatt. Kétségbeesett asszony jelent meg hétfőn a nagyváradi-velencei rendőrségen. Elmondta, hogy Vajda Demeternének hívják, a Jónás-telepen lakik s a férje, aki munkanélküli, eltűnt. Vajda vasárnap este a vízműveknél átmeg a Körös jegén, hogy a tulsó parton tüzelőfát szedegessen, azóta azonban nem került elő. Másnap követte férje útját a jégen és észrevette, hogy egy helyen a jég nagy területen be van szakadva. Valószínűnek tartja, hogy férje ott merült el és befulladt a vízbe. Hétfőn a tűzoltók az esti órákig keresték Vajda Demeter holttestét, de nem találtak rá.

Nagyváradi piaci árak (február 7). Búza 690, rozs 530, árpa 330, zab 240, tengeri 190, korpá 190, 0-ás liszt 10.50, 6-os liszt 7.50 lei.

AZ, ÚJ TELJES

SZENTEK ÉLETE

I. kötet január-március, II. kötet április-június, III. kötet július-szeptember, IV. kötet október-december hónapokra eső életrajzokat foglalja magában

Egy kötet ára:

Fűzve	90 lei.
Félvászonkötésben	120 "
Díszkötésben	180 "
Bőrkötésben	240 "

Szent István Társulat, Budapest, kiadása. A hata mas mű nem hiányozhat egy keresztény család asztaláról sem. Szakszerű ismertetésére visszatérünk.

Megrendelhető az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Dr. Schütz Antal egyet. tanár szerkesztésében négy kötetben jelenik meg.

Az első kötet már megjelent, folytatódlogosan ebben az évben mind a négy kötet megjelenik.

KÖZGAZDASÁG

A kartellek jóvoltából

a négy és fél kilogramm súlyú ekevas ára pontosan egyezik 80 kilogramm első minőségű tiszta búza árával, holott néhány év előtt ugyane „termelési eszközt” a gazda csupán 25 kgr. búza pénzbeli ellenértékét fizette. Ez a horribilis eltolódás onnan származik, hogy egyfelől a gabonaművek világgiazi ára végzetesen alászállott, másfelől pedig a nemzetközi vaskartel étvágya szerfölött megnőtt, amint ez a jelenség a kartellek életében éppen soggel nem szokatlan. Ma már az a helyzet, hogy a gazda kénytelen terményeit szöszönboron értékesíteni, ám egész éven át tartó becsületes és fáradságos földművelő munkájának jövedelméből a „puszta lét” előfeltételeit is alig tudja kipurcolni, — nemhogy eszközöket és gépeket szerezhetne be.

Mindez természetesen a mennyiségi és minőségi termelés rovására esik. És hiába minden ankétezés — bankétezés, — amíg a kartellek és messzeágazó nemzetközi érdekelt-ségek az urak úgy a politikai, mint a gazdasági életben, parasztosan szölvá: kuss a termelőnek.

Íródnak pedig e rezignált sorok abból az alkalomból, hogy az európai cukorkartel ismét felütötte hidraféjét. Az öreg földrés minden tájkán kongatja a répacukor főlött a vészharangot, mondván és írván, hogy a tengerentúlról roppant mennyiségű nádcukor beáramlásra lehet és kell számítani, mely a maga iszonyatos tömegeivel és dömping-áráival egyik napról a másikra megfojtja a répacukorgyártást. Azt hirdeti Kartel Úfelsége — főleg az alázatos szolgálatába szegődött, engedelmesebb indulatú sajtóorgániumok útján, — hogy a répacukorgyártás előregedett s nem bírja az egyenlőtlen versenyt a nádcukor-alkotásával. Ha egy tengerentúli állam az európaival teljesen egyenértékű cukrot két és fél-szer olyan olcsón állít elő, mint az európai államok bármelyike, akkor kétségtelenül az előbbi lesz a győzelem. A répa-cukorgyártás egész technikáját gyökerestől kellene tehát megújítani, hogy némi eredménnyel védekez-hessünk a tengerentúli invázió ellen. Így a kartelbe tömörült nagytöke!

Nos, ha e vészjósló ígékét 8—10 évvel előttről hirdetik vala, — bizony minden répacukor-alkotó oka volna a megöbberésre. Ma már azonban a helyzet kissé másképpen fest, mint ahogyan azt a rémhírterjesztő hatalmas-ságok elibenk tájrák. E sorok írójának a kö-zelmúltban alkalma volt egy holland-indiái nagy cukorgyártó érdekelttség széles látókörű vezetőjével beható eszmecsere folytatni s ebből a feltétlenül komoly forrásból értesült, mikép a nádcukor-termelés oly súlyos válsággal küzd, hogy a nagyarányú üzembeszüntetések miatt maga az anyaország: Hollandia is kénytelen volt ismeretséget kötni a munkanélküliség minden nyomorúságával. A „lepitett” mam-mutüzemek Európából kivándorolt alkalmaz-zottai ugyanis ijesztő tömegekben vándorolnak vissza a ó-hazába, hol azonban már alig, vagy egyáltalán nem tudnak munkaalkalmat találni. Pedig Hollandiában a „Zuider-See” le-csapolási munkálatai egész munkahadserege-ket foglalkoztatnak. Ugyde a munkakindat a visszavándorlások következtében olyan exor-bitáns arányokat öltött, hogy a kormány tel-jesen tanácstalanul áll a váratlan beözönléssel szemben. Semmivel nem jobb a helyzet a többi cukornád-termelő országokban sem. Az üze-mek mindenütt állanak s örülnek, ha menteni tudják a menthetőt. Afféle erőteljes európai akcióhoz azonban sem erejük, sem kedvük!

A szeg tehát kibújik a zsákból. Kartellek így manővereznek: Te termelő, fogd be a szá-dat! A cukorrépa kedvezőbb beváltásáról még csak ne is álmodozzál, mert ha mukkanni mersz, nyakad közé zúdítom az olcsó nádcukrot!

A mumustól azonban nem kell komolyan megijedni! Nem harap, csak ijesztget. A nádcukrot nem fogja a kartel a répacukor ellen kijátszani, mert éppen az az ő legsajátosabb érdeke, hogy Európába a tengerentúlról lehető-leg egyetlen kilogramm cukor se jusson be. A répacukrot azonban — rendes szokásához híven — igényeszik majd letörni. Ez ellen van tehát szükség összefogásra és erélyes védekezésre.

A magyar parlamentárok a földadó méltányosabb megállapítását kérték

Bukarest. Saját tud. A Magyar Párt elnök-ségéhez Erdély és a Bánság minden részéből érkeztek panaszok a túl magas földadók megállapítása miatt. Azért a Bukarestben tartó-zkodó magyarpárti parlamentárok: Gyárfás Ele-mér szenátor, Willer József, Sulyok István, Abrudbányai Ede, Gaál Miklós, Paál Gábor, Ferenczi Zsigmond, Jósika János báró és Szabó Béni képviselők a pénzügyminisztérium egye-nesadó osztályában közbenjártak Stefanescu igazgatónál méltányosabb földadó megállapítás érdekében.

Az erre vonatkozó általános sérelmek ismeretése után elővették magyénként a föld-adó-kivetési munkálatakat és községekig menő részletességgel mutatták ki az aránytalanságo-kat. Különösen tiltakoztak azon gyakorlat ellen, amelyet a mostani kivetéseknél ország-szerte lehetett tapasztalni, hogy a bizottságok magasabb adóköteles jövedelmet állapítottak meg, mint 1928-ban.

Minthogy azóta a mezőgazdaság jövedel-mezőisége igen sok helyen egy negyedére is csökkent, de mindenütt legalább felére, el lehetett volna várni, hogy a holdankénti tiszta jövedelem megállapításánál nem emelni, ha-nem csökkenteni fognak a bizottságok s esze-rint igazodnak természetesen a kivetett adók is.

Ezzel az indoklással szemben Iordan Ste-fanescu arra hivatkozott, hogy a mezőgazdaság jövedelmességének csökkentése escontálva van már azáltal, hogy az állami földadó kulcsa 1933-tól kezdődőleg ötven százalékkal, vagyis 12 százalékról 6 százalékra csökken, a pótdadók

kulcsa pedig 25 százalékkal, vagyis 8-ról 6 szá-zalékra száll alább, úgy hogy a mezőgazdák az eddigi 20 százalék helyett csak 12 százalékot fognak fizetni.

Erre való tekintettel mereven elzárkózott Stefanescu vezérigazgató az elől, hogy az 1928. évi adóköteles jövedelemmel szemben mérsék-lést engedélyezzen.

A magyar parlamentárok erre megvénykinti adatokkal mutatták ki a legkiáltóbb eseteket, amelyekben az 1928. évi mezőgazdasági jöve-delemnek kétszeresét, sőt háromszorosát álla-pították meg a bizottságok.

Ezeket a konkrét eseteket a múlt hét pénte-kére beidézett csikszeredai és székelyudvarhelyi pénzügyigazgatókkal együtt letárgyalta az egye-nes adóügyi osztály vezérigazgatója és néhány kisebb könnyítést engedélyezett.

Igy mindkét megyében hozzájárult ahhoz, hogy a legelőknél a bizottságilag megállapított jövedelem körülbelül 30 százalékgig csökkentes-sek, továbbá, hogy a kertek aránytalanul ma-gasra becsült jövedelmét megfelelőleg leszállít-sák azokban az esetekben, amikor a kisgazdák kizárólag a saját házi szükségletekre művelik meg azokat. Sőt itt-ott némi engedékenységet mutatott Stefanescu vezérigazgató a vízmosásos szántók méltánytalan jövedelem-megállapításá-val szemben is.

Természetesen a magyar parlamentárok közbenjárásával kieszközölt revízióknak csak azok vehetik hasznát, akik a sérelmes kivetési idejében megfélebbizték, mint ahogyan annak idején a párt fel is hívta erre a magyar gazdák figyelmét.

Kinevezték a munkamarai választási bizottságokat. Csikszereda. Saját tud. A Munkakamarai választási bizottság elnöke Csikszeredán dr. Mantz Dumitru volt munkás-biztosítási főorvos. Gyergyószentmiklóson Gál Ferenc munkáspénztári igazgató lett.

Tízmillió leies beruházási kölcsönt vesz fel Nagykároly város. Saját tud. A nemrégben Bukarestben járt dr. Campian Valér polgármester ott tartózkodása alkalmával tárgyalást folytatott dr. Bolchissal, a postalakárk-pénztárak vezérigazgatójával egy tízmillió leies beruházási kölcsön felvételéről és azt az ígér-tet kapta, hogy amennyiben a város kellő biz-tosítékot nyújt az amortizációs kölcsön részle-teinek pontos fizetésére, annak megadását le-hetővé teszi. A polgármester a nagytanács ülésén azzal indokolta a kölcsön szükségességét, hogy mivel a költségvetés keretében csak előírt költ-ségek illeszthetők be, s a város jövedelmeiből valamint az állam hozzájárulásából számtalan fontos és a városra előnyös alakítási munkála-tot nem lehet keresztülvinni, egy 50 évre, vagy még hosszabb időre felveendő amortizációs kölcsön részleteit a város kibírná. A kölcsönből létesítendő intézmények legfőbbjének jövedel-me fedezné a részleteket. A nagytanács meg-adta a polgármesternek a felhatalmazást, hogy a kölcsönről elvileg tárgyalásokat folytasson. A kölcsön felhasználásának tervében benne van a város belterületének vízvezetékekkel való el-látása, strandfürdő építése, a moslani gőzfürdő átépítése, a piactér parkirozása, az uccák, terek kikövezése és a vágóhid átépítése.

Állatbiztosító-társulat Csikszentmihályon. A székelyföldi gazdasági és kultúr-megmozdulások között is nagy érdeklődés-re tarthat számot a Csikszentmihályon Soó Dénes plébános kezdeményezésére alakult állat-biztosító-társulat. A falu gazdái úgy szívnék egymás segítségére, ha a társulatbeli tagok közül valamelyiknek állatkára származik, fel-segitik azzal, hogy elkárosodott állat husát kö-telezőleg, azonnali készpénzfizetés mellett meg-veszik, úgy hogy a károsult gazda a 24 óra alatt összegyűlt pénzzel újabb állatot vehet. Idők multával tekintélyes összegű alap kelet-kezik, amelyet szintén segélyezésekre használ-nak fel.

Nagykárolyban felfüggesztették a liszt és kenyér maximális árát. Saját tud. A város állandó választmánya, amely alig tíz napja felemelte a liszt és kenyér árakat, leg-utóbbi ülésén a liszt és kenyér maximális árát bizonytalan időre felfüggesztette, bár sem a malmosok, sem a pékek nem kérték. A pékek és lisztkereskedők természetesen most emelni fogják úgy a liszt, mint a kenyér árakat.

Kávéházakban, vendéglőkben min-denütt kérje az „Erdélyi Lapok”-at.

Tóth Tihamér reprezentáns művei:

Krisztus Király 250 lei
Tíz parancsolat I. rész . 250 lei
Tíz parancsolat II. rész . 250 lei
Hiszek Egy Istenben . . 250 lei
Hiszek Jézus Krisztusban 250 lei
Az öt könyv együttes megrendelése esetén portó nincs.

Erdélyi Lapok könyvosztálya
Oradea—Nagyvárad, Strada Regele Caroli 5.

SPORT

Románia 1933-as
műkorcsolyázó bajnokságai

Bukarestből jelentik: Vasárnap bonyolították le Bukarestben Románia 1933. évi műkorcsolyázó bajnokságait. Részletes eredmények a következők:

Férfi műkorcsolyázás: 1. Horosz Béla (Kolozsvári KE) 269.90 pont. 2. Atanciulescu (CP Buk.) 3. Bindea (U). 4. Habermann (Brassó.) 5. Beke (KKK.) 6. Marcus (CP Buk.)

Női műkorcsolyázás: 1. Csorba Puti (Marosvásárhely.) 2. Pop Romulusné (Brassó.) 3. Kiss Magda (MSE.) 4. Kenyeresné (Brassó.) 5. Domokosné (Bukarest.) 6. Phahlerné (Nagy-szeben.)

Páros műkorcsolyázás: 1. Eisenbaissertimschikné (Bukarest.) 2. Beke-Bojái Annus (Kolozsvár.) 3. Eltzenbaum-Jakabífy (Gyergyószentmiklós.) 4. Habermann-Moser (Brassó.) 5. Bilkey-Rodeanu (Bukarest.)

Csíkszeredai sí-verseny
eredmények

Csíkszereda. Saját tud. Megemlékeztünk a Brassói Túrta Egyesület kebelében működő Csíkszeredai Túrta Egyesület sí-szakosztálya által február 2-án megrendezett sífutóverseny eredményeiről, amelyek meglepő fejlődést és haladást mutatnak és arra a reményre jogosítanak fel, hogy a csíkszeredaiak nemcsak a jégkoronggütő-sport terén, hanem a sí-sportban is nemsokára vezetőhelyre kerülnek fel magukat.

Az akadály- és ugróversenyeket vasárnap délután rendezte meg a szakosztály Beczassy Zoltán főgimn. tanár, Székely Géza brassói hírlapíró és Vámszer Géza főgimn. tanár pontozó bíraskodása mellett. A versenynek igen jó idő kedvezett. Az érdeklődésre jellemző, hogy mintegy kétezer néző tette meg az utat gyalog a több Km.-re lévő Kis-sólyom hegyen készített ugróáncokhoz.

Az akadályversenyben húszan indultak. A szenior-versenyben 1. Drócsa Imre 2 perc, 10 másodperccel. 2. Miesz Vilmos 2 perc, 54 másodperccel. 3. Daradies András 2 perc, 58 másodperccel. Ha tekintetbe vesszük, hogy az akadályverseny távolsága mintegy 10 Km.-ert tett ki, az eredmény elsőrangúnak számít.

A junior-versenyben, amely mintegy hat Km. távon folyt le, 1. Száva János 1 perc, 38 másodperccel. 2. Nagy József 1 perc, 44 másodperccel. 3. Nagy Ferenc 1 perc, 50 másodperccel.

A nők versenyében első: Drócsa Panni 2 perc, 16 másodperccel.

Az öreg legények versenyében: 1. Engelleiter Károly 1 perc, 35 másodperccel. 2. Bocskor Ferenc 2 perc, 33 másodperccel. 3. Drócsa Sándor 2 perc, 47 másodperccel.

Az ugróversenyben kilencen indultak. A szenior-versenyben 1. Drócsa Imre 19 és fél m. ugrással, 2.40 pontszámmal. 2. Dederiac Emil 18 m. ugrással, 80 pontszámmal. 3. Miesz Vilmos 11 m. ugrással, 74 pontszámmal.

A junior-versenyben 1. Száva János 14 és fél m. ugrással, 88 pontszámmal. 2. Kiss Ferenc 12 m. ugrással, 36 pontszámmal. 3. Nagy József 11 m. ugrással, 24 pontszámmal.

A sikerült versenyeket sí-tea fejezte be, amelyen a sí-kosztümös ifjúság igen jó hangulatban reggelig táncolt. A verseny és a teaestély jövedelme igen szép eredményt mutat fel anyagilag is és Vámszer Géza főgimn. tanár minden elismerést megérdemel, hogy a sí-sportot ennyire közkedvelté tette Csíkban.

Valamennyi asztalitenisz-
világbajnok magyar

A VII. asztali-teniszvilágbajnokság nagyszerű sikereket hozott Magyarországnak. A csapatvilágbajnokság megnyerése után az összes egyéni számokban magukhoz ragadták a világbajnokságot. Méltán nevezik a magyarok a badeni versenyt egy házi-világbajnokságnak, mert a döntők résztvevői kivétel nélkül mind magyarok voltak. Eredmények:

Férfi egyes: 1. Barna Győző (magyar). 2. Kolar (cseh). 3. Glancz (magyar) és Haydon (Anglia.)

Női egyes: 1. Sipos Annus. 2. K. Mednyánszky Mária. 3. Gál Magda (magyar) és Kresbach (osztrák.)

Férfi páros: 1. Barna—Glancz. 2. Klein—Dávid (magyar). 3. Fehér—Liebster (osztrák) és Flussmann—Kohn (osztrák.)

Vegyes páros: 1. Kelen—Mednyánszky. 2. Glancz—Gál. 3. Barna—Sipos (magyar) és Madjaroglon—Schulz (német.)

Női páros: 1. Sipos—Mednyánszky. 2. Gál—Ráczné (magyar.) 3. Schulz—Felguth (német) és Walterová—Veselská (cseh.)

Végzősdi: 1. Nyitray 2. Házi. 3. Lovas (magyar) és Brook (angol.)

Kikapott a BBTE Bukarestben. Bukarestből jelentik: Egy 4:2-es, egy 6:1-es győzelem után utolsó mérkőzését játszotta a BBTE vasárnap Bukarestben a városi válogatott ellen. A mérkőzést a BBTE 3:1 (1:1, 2:0, 0:0) arányban elvesztette. A budapesti csapat nagyon megérezte Gergely és Dobokay II. hiányát, akik szombaton hazautaztak. Góllövők: Cantacuzino, Barca, Cantacuzino, Seil. A BBTE hétfőn és kedden Csíkszeredán vendégszerepel.

Kikapott a Kispeszt Marselleben. A már második turáját lebonyolító Kispeszt csapata — amely eddig legeredményesebben szerepelt az összes magyar csapatok közül — Marselleben, az ottani Olympique csapatától 5:2 arányban vereséget szenvedett. Csak most tudjuk igazán értékelni a NAC 3:3-as döntetlenjét.

Kispeszt—FC Hyéres 3:0 (2:0).

Gyorskorcsolyaverseny Hamarban. A hamari gyorskorcsolyaverseny nagyszerű eredmények születtek meg. 500 m. gyorskorcsolyázás: 1. Engnaestangen 42.7 mp., 1500 m.: 1. Staksrud 2 p. 19.5 mp.

Magyar világbajnokság a jéghekkiben. Bardonecchiából jelentik: A beállott olvadás miatt nem tudták befejezni a főiskolai jéghekkit döntő. A világbajnoki címet az eddigi eredményei alapján Magyarország csapatának ítélték oda.

Olaszországban újra a Juventus vezet. A bajnokság újra a Juventus és Bologna párharcává kezd alakulni. Az Ambrosia súlyos vereséget szenvedett Nápolyban. Eredmények: Napoli—Ambrosia 3:0, Juventus—Palermo 2:0, Bologna—Trieste 5:0.

A német gyorskorcsolyázóbajnokság távgyőztesei: 500 m: Barwa 50.3, 1500 m: Sandtner 2:34, 5000 m: Sandtner 9:12.7 német rekord, 10.000 m: Sandtner 19.41. Összesítésben: 1. Sandtner München 215.74, 2. Barwa Berlin 217.83, 3. Loetsch 220.26.

Előfizetéseket lapunkra, valamint hirdetéseket és esetleges reklamációkat ívesz Kádár József, Salonta.

APROHIRDETÉSEK

Lakás

Ujjonnan lefestett csinos, udvari lakás február 1-re mellékeviséggel kiadó Körös u. 62.

Egy ház, gazdasági épületekkel, nagy kerttel, gazdaságra is kiválóan alkalmas, eladó Oradea, str. Erout Necunoscut—Temeiő-u) 15.

Cukrász-üzlet, mely több év óta üzemben van, lakással, mellékhelyiségek vagy anélkül, május 1-re kiadó. Röllich Lajos Partut Stefan csel mare (Tisza Kálmán tér) 19.

Kiadó három szobás modern lakás május 1-re Episcopus Pave-ucca 17. szám. Értekezhetni Dr. Bozsodi ügyvédnél.

Alkalmazás

Intelligens leány, aki közmunkához és varráshoz is ért, gyermek mellé ajánkozik. Címeket Vidékre is emegy" jellegére ker a kiadóhivatalba.

Egy megbízható tisztességes leány felvétetik mindezenek két tagu csaladhoz. Körös-u. 62.

Bükkfából készült gabona- és hólapátok kaphatók Jankovits Józsefnél Negresti (Avasfelsőfalu) jud. Satumare.

CZELNAI ESZTER KÖNYVEI:

I. Diétás szakácskönyv.

Cukorbetegség éreimészedés, magas vérnyomás, gyomorerőseég, vizialó és soványító kurák, vesebetegségek esérére alkalmas konyhareceptek, Soós, Evald, Bálint, Hamesdorfer és több más orvostanár elvei alapján.

II. Cukrászat és hidegbüffé.

Ezt a könyvet a konyhaművészet akadémiajának nevezhetjük. — Háromszáznál több recept, érdekes utbaigazító rajzok, illusztrációk könnyítik a háziasszonyok feladatát. Mind a két könyv ára külön-külön 140.— lej. Vidéki rendelésnél 10 lejjel több küldendő portó fejében. Utánvéttel 170.— lej.

Az Erdélyi Közgazdaság

ipari, kereskedelmi, pénzügyi és gazdasági hetilap, a mai közgazdasági bizonytalanságban MINDENKINEK nélkülözhetetlen. Hivatalos lapja lett az összes szabadfoglalkozásúknak és újévtől tanácsadója minden előfizető polgárnak.

Mert: az összes adótörvényeket és rendeleteket szöveghűséggel szövegrint hozza, valamint a gazdasági élettel és konverzióval foglalkozó összes intézkedéseket.

Mert: figyelmeztet, tanít és tanácsol.

Mert: minden olvasó egyszersmind együttérző munkatárs.

Mert: naponta c-ak 1 leibe kerül,

Ingyen kapja lapunkat az, aki a évétől 3 cőtízétől küld be.

Nem maradhat egy falu sem e tanácsadó nélkül.

Szerkesztőség: Cluj—Kolozsvár Str. S. Micu I.

Vidéki főmegbízottaink: Arad: A „Vasárnap” kiadóhivatala, Str. Bratianu. Aradi kiadóhivatal: P. M. Viteaz u. 4. — Brassó: Paulusz Ferenc Közép-ucca 59. — Bukarest: Jávör Béla, Str. Matei Basarab 10. — Csíkszereda: Albert István. — Gyergyószentmiklós: Ferenczy Árpád. — Kézdivásárhely: Földi István, Piata Reg. Maria 24. — Kolozsvár: Dr. Sulyok István, Főter 13., emelet. — Marosvásárhely: Elekes Pálné, a meny Zsigmond-ucca 56-58. — Nagykároly: Sultész József, Str. Gen. Mosoiu 21. — Szatmár: Rencz Antal, Karitászkönyvkereskedés. — Temesvár: M... kegytárüzlet, Püspök-palota, Str. Lonovics 1. — Zsilóölgyi képviselő: Molnár Sándor, Petroseni. — Magyarország: Dr. Verzár Gyula, Budapest, IX., Arkel-u. 12. Telefon: 88-0-81. — Minden a lapunkkal kapcsolatos ügyben tessék nevezettékhöz, vagy többi városokban levő bizományosainkhoz fordulni.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógepen Oradea (Nagyvárad) Str. Carol II. No. 5.